Пралетарыі ўсіх краёў, злучайцеся!

Савецкая Беларусь

Орган Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту Саветаў БССР.

КОШТ НУМАРУ 5 кап.

АДРЭС РЭДАКЦЫІ: МЕНСК, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса (2-гі Дом Саветаў).

ТЭЛЕФОНЫ: Рэдакцыі—№ 478. Рэдактара—№ 769.

Матар'ял прымаецца—з 9-й да 3½ гадз.

Навыкарыстаныя рукапісы назад аўтарам не вяртаюцца.

КАНТОРА: Менск, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса. Тэлефон № 244. (2-гі Дом Саветаў).

ПАДПІСНАЯ ПЛАТА: На 1 месяц — 90 к. „ 3 „ — 2 р. 70 к. „ 6 „ — 4 р. — к. „ 1 год — 8 р. — к. Зьмена адрасу: іншагародніх — 20 к. мясцовых — 10 к.

ПЛАТА ЗА АБВЕСТКІ: За радок пашпарэлі пасьля тэксту — р. 50 к. За радок пашпарэлі пасьлядо тэксту 1 р. — к. За радок пашпарэлі перад тэкстам 1 р. 50 к. Сьпісныя на 50 проц. дарожэй. Зоны тэрыфу бярэцца 10 проц. малому.

ПЛАТА ЗА ПУБЛІКАЦЫІ: За 1 дакумант — 25 кап. За кожны дадатковы — 15 „ Бесспрацоўн. і чырвонаармейцы за дакумант — 15 „ За кожны дадатковы — 5 „ Публікацыі ЗАГС'у—3 руб.

ПАДПІСКА ПРЫМАЕЦЦА ў канторы газэты, на ўсіх аддаленьнях Беларускага Дзяржаўнага Выдавецтва і ва ўсіх пашт.-тэл. канторах. АБВЕСТКІ ПРЫМАЮЦЦА канторай газэты Менск, рог Ленінскай і Карла Маркса (2-гі дом Саветаў).

9 ГОД ВЫДАНЬНЯ. ШТОДЗЁННАЯ ГАЗЭТА. № 125 (2313) Пятніца, 1-га чэрвеня 1928 г.

Тактыка ваяўнічага шавінізму.

Чаму польскаму фашызму патрэбны былі новыя суровыя прысуды над беларускімі рэвалюцыянэрамі і іменна ў сучасны момант, вясною 1928 г. пасьля «бліскучых» выбараў у сойм, якія забясьпечваюць большасьць соймавых месц польскаму фашызму іменна ў беларускіх акраінах?

Адказ на гэта трэба шукаць ва ўнутраных і надворных умовах разьвіцьця польскай буржуазнай палітыкі ў працягу апошніх месяцаў.

Пасьля крывавага прыдушэньня стыхійнага сялянскага паўстаньня на Заходняй Беларусі ў 1924 г.—беларускі рэвалюцыйны сялянскі рух ня толькі ня зьнік і ня зьменшыўся—але, зьмяніўшы свае формы, разьліўся шырэй больш шырокім плынем па ўсёй Заходняй Беларусі.

Пад націскам сялянскіх нізоў асноўнае ядро беларускіх дэпутатаў Варшаўскага сойму ў 1925 г. вышла з агульнабеларускага аб'яднаньня—арганізавала Беларускую Грамаду, якая ў сваёй дзейнасьці і выступленьнях пачала далучацца да рабоча-сялянскага рэвалюцыйнага блёку.

Росквіт Беларускай Грамады супаў з мядовымі месяцамі панаваньня польскага фашызму ў 26-27 г.

Сетка „гурткоў" Беларускай Грамады пакрыла Заходнюю Беларусь. Звыш 120 тысяч членаў афіцыйна далучылася да Грамады, у два ці ў тры разы большы лік беларускіх сялян яўна спачувалі Грамадзе. Фашысцкі ўрад Польшчы не на жарты перапужаўся тэй грознай сілы, у якую ператварылася Грамада якраз у адным з найбольш слабых месц польскага імпэрыялізму ва ўсходніх яе правінцыях—на тым натуральным пляцдарме будучай савецка-польскай вайны, які зьяўляецца натуральнай абаронай Польшчы з усходу—згодна аўтарытэтнай заявы ранейшага польскага міністра Сікорскага.

Дзеля таго, каб папярэдзіць пагражаючую яму небясьпеку з боку Заходняй Беларусі—польскі ўрад пачаў дзейнічаць адначасова дубінай і калачом, упэўнены ў тым, што яго выпрабаваныя фашысцкія мэтады ў каронай Польшчы дадуць тыя-ж станоўчыя вынікі і на беларускіх акраінах.

Беларуская Грамада ў 1927 г. была абвешчана нелегальнай. Яе гурткі распушчаны, а дзеячы і кіраўнікі—пасаджаны ў турмы і адданы пад суд. Адначасна польскі фашызм паставіў мэтай разлажэньне рэвалюцыйнага сялянскага руху і пераход поўнай часткі заможнага беларускага сялянства на бок фашызму.

Пры дапамозе „дагаджэньня", г. зн. разьвіцьця згодніцкіх настроіў у беларускім сялянстве, з гэтай мэтай часова быў паслаблен нацыянальны ўціск на беларускіх акраінах. Дазволены поўныя правы беларускім школам. Вайсковае асадніцтва і акраінная калёнізацыйная палітыка крыху зьменена. Замест раздаваньня беларускіх земляў ненавісным польскім калёнізатарам, польскі ўрад пачаў падтрымліваць мясцовае беларускае кулацтва і градаваць ім частку земляў, згодна закону аб зямельнай рэформе. Апроч таго, уся сельска-гаспадарчая эканамічная палітыка фашысцкага ўраду Польшчы да прадастаўленьня розных эканамічных дагод кулацкай частцы вёсцы ў Заходняй Беларусі, як і ў Польшчы (палітыкі высокіх цэн на хлеб, адобраньне кулацкай с.-г. каапэрацыі, с.-г. крэдыты кулакам і г. д.).

Нарэшце, фашысцкі ўрад пачаў уплываць подкупам і пагрозамі на частку беларускіх сялянскіх дзеячоў (соймавых дэпутатаў таксама) і засноўваць пры дапамозе некаторых беларускіх дзеячоў і правакатараў свае фашысцкія беларускія арганізацыі.

Але апошнія выбары ў сойм зьнішчылі ўсе надзеі польскага фашызму на магчымасьць яго ўмацаваньня на беларускіх акраінах і скарыстаньня згодніцкай палітыкі на гэтых «красах». Клясавыя процілегласьці беларускай вёскі аказаліся нагэтулькі глыбокімі, што іх немагчыма зьнішчыць ніякімі згодніцкімі плянамі. Уся эканамічная с.-г. палітыка польскага фашызму няўхільна вяла да ўзмацненьня клясавага расслаеньня бел. вёскі і да далейшага абвастрэньня, а не паслабленьня клясавых супярэчнасьцяў у апошняй.

Нарэшце, беларускае сялянства аказалася так разьяднаным і абяднеўшым, што выгадамі фашысцкай эканамічнай палітыкі маглі скарыстацца толькі нязначныя кулацкія верхавіны вёскі, якія, як выявілася, ніякага сур'ёзнага значэньня на Беларусі мець на могуць. Апроч усіх «цудаў у вурне» і значнага ліку галасоў і мандатаў, атрыманых польскімі фашыстамі на беларускіх акраінах, аказалася, што ўсюды там, дзе сяляне мелі хоць маленькую магчымасьць выявіць свой палітычны твар — яны ў пераважнай большасьці галасавалі за беларускія рэвалюцыйныя сьпісы.

Згодніцтва польскага фашызму з беларускім сялянствам аказалася пры гэтых умовах дарэмнай спробай. Польскаму фашызму нічога іншага не заставалася, як паказаць свой сапраўдны зьвярыны твар—і ён узяўся за дубіну, як адзіны верны і выпрабаваны аргумэнт польскай буржуазеі на беларускіх «крэсах». Апошнія драконаўскія прысуды—адно з выяўленьняў гэтага «нармальнага» парадку кіраваньня польскага фашызму беларускімі «чужаземцамі».

Але гэтыя расправы маюць і іншую ня менш важную надворную прычыну. У сучасны момант польская замежная палітыка апынулася ў апцугах. Верна, што рыхтуецца крыжовы паход эўрапэйскай буржуазеі супроць СССР. Ня менш верна і тое, што буржуазнай Польшчы прыдзецца адыграць ролю авангарду ў гэтым паходзе. Але раней чым выступіць супроць СССР польскаму імпэрыялізму прыдзецца пагодзіць свае інтарэсы з інтарэсамі нямецкага імпэрыялізму. А ўжо пры першых перамовах аб гандлёвым дагаворы з Нямеччынай—неяк само сабою паўстае пытаньне аб выпраўленьні недаходных заходніх межаў Польшчы, аб Данцыгскім калідоры. і ўсё міжнароднае становішча складаецца не ў карысьць Польшчы. І для таго, каб ня страціць ролі першай скрыпкі ў антысавецкім канцэрце эўрапэйскай буржуазеі—Польшчы неабходна быць гатовай да нямінучых страт на сваім захадзе. А страты на Захадзе польскі імпэрыялізм абавязкова павінен будзе пакрыць неадкладным набыцьцём і перамогамі на ўсходзе. Адгэтуль неабходнасьць магільнай цішыні і спакою на «беларускім пляцдарме», і неабходнасьць зьвярынай расправы з рэвалюцыйнымі сялянамі—дзеячамі, якую «бліскуча» выканаў «незалежны» буржуазны суд у Польшчы.

На абарону італьянскіх камуністаў.

Адозва Выканкому Камінтэрну.

МАСКВА, 30-У. У адозьве Выканкому Камінтэрну проці фашысцкага тэрору ў Італіі гаворыцца: «Таварышы! Міланскі замах на італьянскага караля паслужыў сыгналам для новае хвалі суровых рэпрасій і фашысцкага тэрору, які лютуе проці італьянскага пралетарыяту і яго непераможнага авангарду—італьянскае кампартыі. Зьвяволеныя падпадаюць самым страшэнным катаваньням. Злодзейскае забойства Соці і 5 іншых перадавых барацьбітоў на працягу апошніх месяцаў асьвятляе мэтады белага тэрору. Вялікі працэс проці 32-х членаў ЦК кампартыі Італіі, які ня раз адкладаўся ў працягу апошніх гадоў, раптам назначан на 28 мая. Фашыскі ўрад хоча выкарыстаць міланскі замах, каб кінуць ЦК кампартыі ў горла азьвярэўшых фашысцкіх банд і зрабіць яго аб'ектам спрошчанага і бязьлітаснага суда надзвычайнага трыбуналу.

Толькі міжнародная салідарнасьць пралетарыяту, толькі энэргічная агітацыйная кампанія, толькі нажым сусьветнае грамадзкае думкі зможа выратаваць таварышоў».

У ПАНСКАЙ ПОЛЬШЧЫ

АБАРОНЦЫ АСНОЎ КАПІТАЛІЗМУ.

ВАРШАВА, 30-У. Зьезд адвакатаў усяе Польшчы ўхваліў рэзалюцыю, якая заяўляе, што адвакаты «не павінны хваліць на судзе камуністычныя прынцыпы». Рэзалюцыя лічыць недапусьцімым для адвката браць ганарар ад падсудных-камуністаў, бо існуе западозраньне, што падсудныя нарыхтоўцца фінансавай дапамогай Камінтэрну.

БАЧЫНСКІ ЎЦЁК.

„Наш Пшэгляд" (№ 147) паведамляе, што шуканьні камуністычнага паслы сойму Бачынскага (які гэтымі днямі быў выданы соймам суду) не далі вынікаў. Думаюць, што паслу Бачынскаму ўдалося праз Гданьск уцячы заграніцу.

НА ЖЭНЕЎСКУЮ КАНФЭРЭНЦЫЮ ЛІГІ НАЦЫЙ.

1 чэрвеня г. г. міністр замежных спраў Польшчы выяжджае ў Жэневу на сэсію рады Лігі Нацый. Сярод розных пытаньняў на сэсіі будзе разглядацца і польска-літоўская справа.

ПОЛЬСКІ СЯЛЯНСКІ САЮЗ.

Гэтымі днямі засядала ў Варшаве Галоўная Рада Польскага Сялянскага Саюзу. Прыняты мэраг рэзалюцый палітычных і гаспадарчых. Аналізуйнымаюсны саюзу ка ўраду вынесьці ў часе другога чытаньня бюджэту ў сойме.

ЛЕГАЛЬНЫ АНТЫСЭМІТЫЗМ.

Гэтымі днямі ў Варшаве адбываўся зьезд польскіх антысэмітаў, якія групуюцца каля Т-ва „Розвуй". Як і трэба было чакаць, у зьезьдзе і агітацыйных прамовах узялі вельмі чынны ўдзел ксяндзы, якія заклікалі „да ўзмацненьня ніжкай працы, якая чакае „разваёўцаў у ўпартай барацьбе з яўрэйствам".

ПРЫСУД НАД СОЛТЫСАМ.

Віленскае «Слово» (№ 120) паведамляе, што апэляцыйны суд у Вільні разглядаў справу Солтыса (сельскага старосты) вёскі Глінно, столінскага пав., ПаўлаРабушчыца, які быццам заклікаў селян не плаціць падаткаў. Апэляцыйны суд пакінуў тую-ж кару, да якой прысудзіў Рабушчыца акруговы суд—1 год астрогу.

«БАНДЫТЫ» РАЗБРОІЛІ ПАЛІЦЫЯНТА І ЎЦЯКЛІ.

Паліцыянт В. Тварды перавозіў поездам двух закаваных у кайданы „бандытаў" Яна Орыдка і Аляксандра Раманюка. Распілаваўшы кайданы, арыштаваныя пакінуліся на паліцыянта, моцна яго пабілі, а потым, аддабраўшы стрэльбу і сядраўшы з паліцыянта вопратку, уцяклі. Пры гэтым адзін з „бандытаў" апрануўся ў паліцэйскую вопратку, а другі ўдаваў сабе за арыштаванага.

Агрэсыўная палітыка Японіі у Кітаі.

МУКДЭН ЗАХОПЛЕН ЯПОНЦАМІ.

ХАРБІН, 31-5. Японскія разыдэнты ў гарадох Паўднёвае Манчжурыі ня спыняюць засноўваць дабраахвотніцкія атрады. У Мукдэн прыбываюць усё новыя японскія войскі. У сучасны момант у Мукдэне знаходзіцца ўжо звыш 5 тысяч японскіх салдат.

Японскі друк у Манчжурыі падкрэсьлівае разьвіцьцё антыяпонскага руху ў 3 усходніх правінцыях (Мукдэн, Гірын і Хэйлунцьзян). Аднак, у кітайскіх палітычных колах зазначаюць, што японцы сьвядома раздуваюць нязначныя адзінкавыя выпадкі выбуху антыяпонскага руху і імкнуцца такім парадкам стварыць уражаньне небясьпекі для апраўданьня прысылкі японскага войска ў Манчжурыю і далейшых агрэсыўных учынкаў Японіі ў Манчжурыі.

НАНКІНЦЫ ЎВАЙШЛІ Ў БАОЦІНФУ.

ТОКІЁ, 30-V. Агенцтва Сімбун Рэнго паведамляе, што паўднёўцы сёньня раніцою занялі Баоцінфу (важны стратэгічны пункт у 140 клм. на поўдзень ад Пекіну, па Пэкін-Ханькоўскай чыгунцы),

Поўны байкот Японіі Кантонам.

ШАНХАЙ, 30-У. Кантонскі камітэт па ўпараднаваньні эканамічных дачыненьняў з Японіяй пастанавіў спыніць зварот японскіх банкнот у Кантоне і прапанаваў усім кітайскім фірмам забраць свае ўклады з японскіх банкаў. Далей камітэт пастанавіў забараніць продаж, ужываньне і далейшы ўвоз японскіх тавараў у Кантон.

СТУДЭНЦТВА — ЗАСТРЭЛЬШЧЫК АНТЫЯПОНСКАГА РУХУ.

ШАНХАЙ, 30-У. У проціяпонскім руху, яні ахапіў і увесь Кітай і пагражае, як думаюць некаторыя палітычныя колы, абарнуцца ў доўгую барацьбу ўсяго кітайскага народу, кіруючую ролю да гэтага часу адыгрывае студэнцтва. У буйных пунктах студэнцтва зачыніла унівэрсытэты на 3 дні, а студэнты паразьбіваліся па правінцыі для прапаганды байкоту Японіі. Студэнцтва бярэ самы антыўны і кіруючы ўдзел у байкоце японскіх таваравай, студэнты абыходзяць крамы і склады, наглядаючы за выкананьнем пастаноў цэнтральнае камісіі, якая кіруе байкотам. У адным толькі Шанхаі інспэктарскі нагляд са студэнтаў дасягае 360-ці чалавек.

МАНЧЖУРЫЯ—ЯПОНСКАЯ ТЭРЫТОРЫЯ.

ПЕКІН. 30-У. Водлуг паведамленьня лібэральнае газэты „Токіё Асакі", між японскім урадам і Чжан-Цзо-Лінам дасягнута згода аб пабудове 5 чыгуначных ліній у Манчжурыі.

Лёкаут 16.000 ангельскіх тэкстыльшчыкаў.

ЛЁНДАН, 30-У. У Нэльсоне прадпрыёмцы лёкаутавалі 16 тысяч тэкстыльных рабочых. Прычэпкаю для лёкауту было наступнае: адзін з тэкстыльшчыкаў, які працаваў на прадпрыёмстве 30 гадоў, быў звольнены з працы, з прычыны канфлікту з адміністрацыяй. Тэкстыльшчыкі, працаваўшыя на прадпрыёмстве, патрабавалі вярнуць на працу звольненага. Іх патрабаваньне было адхілена, і яны 19-га мая абвясьцілі забастоўку. У адказ на забастоўку райённае аб'яднаньне тэкстыльных прадпрыёмцаў абвясьціла лёкаут.

Макданальдаўцы-ж нацкоўваюць рабочых на кампартыю.

ЛЁНДАН, 30-5. У палітычных колах адзначаюць, што лідэры рабочае партыі і ангельскіх прафсаюзаў абвастрылі кампанію проці камуністаў і руху меншасьці побач з вострымі выпадамі проці СССР. Найбольш яскравым зьяўленьнем выступленьня адного лідэра рабочае партыі Кляйнса на канфэрэнцыі муніцыпальных некваліфікаваных рабочых. У сваёй прамове Кляйнс заявіў, што ангельская дэмакратыя зьяўляецца найбольш падыходзячым для Англіі дзяржаўным ладам і дадаў: можа трэба дамагчыся большага ўзаемнага давер'я, узаемнага разуменьня, але мы не адчуваем патрэбы ні ў дырэктывах Масквы, ні ў нахтэньні, якое ідзе з Масквы.

Далей Кляйнс востра пачаў крытыкаваць ангельскую кампартыю. Пасьля выступленьня Кляйнса, канфэрэнцыя ўхваліла рэзалюцыю, у якой востра ганьбіць камуністычную дзейнасьць унутры саюзу і даручае выканкому «ахоўваць саюз проці руйнуючых сіл». Канфэрэнцыя зацьвердзіла таксама ўмоўнае выключэньне з саюзу пяці мясцовых арганізацый за камуністычную дзейнасьць.

Рэфармісцкія лідэры выступаюць з нападкамі на камуністаў і на СССР ня толькі на прафсаюзных канфэрэнцыях, але амаль на ўсіх наладжваемых імі рабочых сходах, а таксама ў друку і парляманце.

Імпэрыялістычная падбіўка „вечнага міру".

ЗАКУЛІСНЫЯ ЗЬДЗЕКІ Ў „БЕЛЫМ ДОМЕ".

НЬЮ-ЁРК, 29-V. Парыскі карэспандэнт «Нью-Ёрк Таймс» піша: «Адным з найбольш важных пытаньняў, якія ўзьнікаюць у зьвязку з прапанаваным Паўночна-Амэрыканскімі Злучанымі Штатамі ўгаворам аб забароне вайны, зьяўляецца пытаньне ўдзелу ва ўгаворы СССР. Англія і Паўночна-Амэрыканскія Злучаныя Штаты проці ўдзелу СССР. Францыя-ж, Нямеччына, Італія, Японія, Польшча, Румынія і дзяржавы Прыбалтыкі імкнуцца да ўдзелу СССР, спадзяючыся забясьпечыць сабе, такім чынам, падтрыманьне Паўночна-Амэрыканскіх Злучаных Штатаў проці СССР. Нежаданьне Келёга, каб была склікана міжнародная канфэрэнцыя для абмеркаваньня пытаньня аб угаворы і яго жаданьне весьці перамовы з кожнаю дзяржавою асобна тлумачыцца, як імкненьне не дапусьціць СССР да ўдзелу ў перамовах».

Посьпех СССР на Парыскім кірмашы.

МАСКВА. Водлуг атрыманых у НК Гандлю СССР паведамленьняў, савецкі павільён на Парыскім гандлёвым кірмашы прыцягвае асаблівую ўвагу. Лік асоб, якія наведваюць выстаўку, павялічваецца з кожным днём, і ў сьвяты дасягае нават да 35 тыс. у дзень. У савецкім павільёне паказаны галоўныя экспартныя тавары СССР: лес, пушніна, нафта, хімпрадукты, прамысловыя і саматужныя вырабы і г. д. Да кіраўнікоў савецкага павільёну прыходзіць шмат прадстаўнікоў мясцовых экспартна-імпартных прадпрыёмстваў і прапануе свае паслугі дзеля распаўсюджаньня нашых тавараў.

ЛАТВІЙСКІ ФАШЫЗМ НАСТУПАЕ.

УЗБРОЕНЫ РАЗГОН СХОДУ РЫСКІХ РАБОЧЫХ.

РЫГА. Скліканы левымі прафсаюзамі сход пратэсту проці ўзрастаючых фашысцкіх тэндэнцый ва ўнутранай палітыцы сучаснага ўраду быў разагнаны паліцыяй, якая пусьціла ў ход зброю. Пры разгоне сходу арыштавана 7 яго ўдзельнікаў.

Газэты адзначаюць, што першы выпадак за апошнія 3 гады, што сход разганяецца ўзброенаю сілаю.

Папяровая барацьба рэфармістаў за скарачэньне рабочага дню.

ПАРЫЖ, 30-5. На зьезьдзе міжнароднага аб'яднаньня гарнякоў аднагалосна ўхвалена рэзалюцыя аб 8-гадзінным рабочым дні. Рэзалюцыя патрабуе капітальнае ратыфікацыі Вашынгтонскае канвэнцыі, заяўляе пратэст проці рэакцыйных спроб Англіі дамагчыся ў міжнародным бюро працы перагляду канвэнцыі і заклікае прафсаюзы гарнякоў тых краёў, якія не ратыфікавалі ямчэ канвэнцыю, «ужыць самыя энэргічныя сродкі, каб дамагчыся ажыцьцяўленьня гэтае рэформы».

Аднадгодна таксама ўхвалена рэзалюцыя з патрабаваньнем усюды скарацінь рабочы час у капальнях да 7 гадзін, і ўключаючы час, патрэбны для спуску ў капальні і пад'ёму назад, і да 46 гадзін у тыдзень для працуючых на паверхні зямлі.

Кангрэс зварочваецца да ўсіх блізкіх яму арганізацый з заклікам далучыцца да гэтых патрабаваньняў і скарыстаць усе сродкі, каб дамагчыся іх ажыцьцяўленьня, бо яны вяўляюцца першым крокам на шляху да ўвядзеньня 6-гадзіннага рабочага дню ў капальнях, уключаючы час, патрэбны для спуску і пад'ёму.

Сёньня, 1-га чэрвеня,

у памяшканьні Інбелкульту адбудзецца сумеснае

ПАСЯДЖЭНЬНЕ

КАМІТЭТУ АБАРОНЫ БЕЛ. СЯЛ.-РАБ. ГРАМАДЫ

з Беларускім т-вам культурнае сувязі з замежамі.

У ПАВЕСТКЦЫ ДНЮ: 1. Працэс Грамады і водгукі на яго заграніцаю. 2. Бягучыя справы.

Жадаючыя могуць прысутнічаць на пасяджэньні. Пачатак а 8 гадзіне.

У Саюзе ССР.

Дзесяцігодзьдзе сьмерці Г. В. Пляханава.

МАСКВА, 30-У. У Інстытуце Народнае Гаспадаркі імя Г. В. Пляханава адбылося пасяджэньне, прысьвечанае 10угоднам ад дню сьмерці Пляханава.

Разанаў выступіў з дакладам, у якім ахарактарызаваў Пляханава, як заснавальніка расейскага марксызму. Дэборын у сваім дакладзе даў характарыстыку Пляханава, як філёзафа.

БОЛЬНІЦА І С.-Г. ШКОЛА ІМЯ ПЛЯХАНАВА.

МАСКВА, 30-У. СНК РСФСР, дзеля ўвекавечаньня памяці Г. В. Пляханава, ухваліў пастанову пабудаваць на вёсцы Гудалава, Ліпецкага павету, Тамбоўскае губ., вучастковую больніцу і сельска-гаспадарчую школу нармальнага тыпу з 3-хгадовым курсам—яго імя.

ПЛЯХАНАЎСКАЯ ВЫСТАЎКА.

ЛЕНІНГРАД, 30-У. Сёньня ў памяшканьні ранейшага вольна-эканамічнага таварыства, дзе ў 1905 годзе адбываліся пасяджэньні Пецярбурскага савету рабочых дэпутатаў і дзе ён быў арыштаваны, адчынілася выстаўка, прысьвечаная 10угоднам ад дню сьмерці Пляханава. Звыш 600 экспанатаў, сабраных на выстаўцы, паказваюць Пляханава, як настаўніка, рэвалюцыянэра, філёзафа і пісьменьніка.

Развал трацкісцкае апазіцыі.

МАСКВА, 31-У. У ЦКК УсеКП(б) падалі заявы аб адыходзе ад апазіцыі ранейшыя сябры партыі: Сафараў, Вуйёвіч, Будзінская, Навумаў і Тарханаў.

Поль Лянжэрэн у Маскве.

МАСКВА, 30-V. У Маскву прыехаў адзін з заснавацеляў парыскага таварыства „Прыяцеляў новае Расеі", вядомы францускі фізык Поль Лянжэрэн.

ДЗЕ ДЫРЫЖАБЛЬ „ІТАЛІЯ"?

ПАСЫЛКА САВЕЦКАЕ ЭКСПЭДЫЦЫІ ДЛЯ АДШУКАНЬНЯ «ІТАЛІІ».

ЛЕНІНГРАД, 31-У. 30-га мая ў памяшканьні Інстытуту Поўначы адбылося экстранае пасяджэньне пленуму міжнароднага камітэту на вывучэньні антычных краёў. Прыехаўшы з Масквы старшыня паведранае сэкцыі ТДАВіяхіму СССР т. Вараб'ёў зазначыў на патрэбу неадкладна падаць дапамогу дырыжаблю «Італія».

Пленум выказаўся за пасылку экспэдыцыі ў раён Новае Зямлі на захад у напрамку на Шпіцбэрген. Камітэт падачы дапамогі дырыжаблю «Італія» зьбярэ ўсе патрэбныя весткі і, карыстаючыся навуковымі данымі, намеціць шлях экспэдыцыі.

ПРАЦЭС ШАХЦІНСКІХ КОНТР-РЭВАЛЮЦЫЯНЭРАЎ.

Як і на чыёй віне загінуў запальшчык Каранкоў.—Факты шкодніцтва на Васільлеўскай капальні Падсудныя Бяленка і Антонаў ужо прыцягваліся да адказнасьці за шкодніцкія акты.

Выкрыты Бяленка.

МАСКВА, 30-5. У канцы ранішняга пасяджэньня шахцінскага працэсу 30-га мая т. Крыленка пытае ў Бяленкі, ці бачыў ён непарадкі ў капальні? Бяленка гаворыць, што бачыў толькі ў адсутнасьці складаў для дынаміту, няправільнай працы на шуфры на капальні „Пралетарская Дыктатура" і няправільным правядзеньні ўступаў.

— Гэта факты шкодніцкія?—пытае т. Крыленка.

— Я ня лічыў іх тады шкодніцкімі. Калі-б я ведаў, што гэта шкодніцкія ўчынкі, дык я тады-ж настараўся-б пасадзіць вінаватых на лаўку падсудных.

У вязку з апошнюю заявай падсуднага т. Крыленка просіць агласіць дакумант з справы, які і быў прычынаю для прыцягненьня да справы і арышту Бяленкі 23-га жніўня 1927 г. Гэты дакумант—заява ў ДПУ, падпісаная 6 рабочымі гарнякамі. У заяве апісваецца выразна шкодніцкая праца Бяленкі в першых дзён зьяўленьня яго на капальні «Пралетарская Дыктатура». У гэтай-жа заяве паведамляецца, што Бяленка пасьля вызваленьня яго з-пад арышту на справе аб пагібелі Каранкова вёў сярод рабочых контр-рэвалюцыйную агітацыю.

Бяленка тлумачыць заяву рабочых у ДПУ тым, што рабочыя былі „разлаваны" выкрытаю ўжо контр-рэвалюцыяй і з гэтае прычыны абгаварвалі і „самага нявіннага чалавека».

— Аб контр-рэвалюцыйнай арганізацыі вы даведаліся толькі ў Маскве?—пытае т. Крыленка.

— Але, у Маскве.

Тады т. Крыленка просіць суд агласіць паказаньні Бяленка сьледчаму ДПУ ў Данбасе ў верасьні 1927 г. У гэтых паказаньнях ёсьць заява Бяленка, што ён абяцае дапамогу пры выкрыцьці злоўжываньняў і выдачы вінаватых.

З запытаньня, якое задае падсудному т. Вышынскі, выяўляецца, што Бяленка першым паведаміў у ДПУ аб тым, што інжынэрна-тэхнічны персанал райёну, які ўваходзіць у склад арганізацыі шкоднікаў, зрывае Бессаргенеўскую праходку.

— Так гэта, ці не?—пытае т. Вышынскі; вы паведамілі аб гэтым?

— Але, я,—адказвае падсудны.

Бяленка адхіляе свой удзел у шкодніцкай арганізацыі і атрыманьне ад яе грошай. Выяўляецца, аднак, што калі шкодніцкі парашылі пачаць сваю «працу» на капальні імя Красіна, дык гэтую працу павінен быў праводзіць Бяленка. На папярэднім сьледзтве Калганаў проста заявіў, што ён «даваў дырэктывы непасрэдна Гаўрушэнцы і Бяленцы». Цяпер ён заяўляе, што даючы заданьні Гаўрушэнцы, ён лічыць, што тым самым ён дае іх і Бяленку. Неабходнае «заданьне» на капальне Красіна было выканана Бяленкаю. Калганаў з слоў таго-ж Гаўрушэнкі перадае, што за выкананьне гэтага заданьня Бяленка атрымаў 400 руб.

На гэтым ранішняе пасяджэньне 30-га мая лічыцца скончаным.

Антонаў—першы і Антонаў—другі.

— Ці судзіліся вы на працягу з 1918 да 1922 году—пытае ў Антонава тав. Крыленка.

— Не,—адказвае Антонаў; судзіўся другі Антонаў, Анатоль Ананасавіч, а я Пётра Ільліч. Той Антонаў, гаворыць, быў у ахраны.

— А ці ня судзіліся вы па абвінавачаньні ў контр-рэвалюцыйнай дзейнасьці і ці ня былі засуджаны на 20 гадоў у канцэнтрацыйны лягер?

— Ніколі—адказвае Антонаў, Я ў судзе быў толькі ў якасьці экспэрта і больш ніколі. Быў выпадак, калі мяне ў Кацярынаслаўлі затрымала надзвычайная камісія, але мяне ў той-жа дзень выпусьцілі.

— А ці ня былі вы высланы ў канцлягер у дысцыплінарным парадку?

— Такі выпадак быў,—прызнаецца Антонаў. Ён апавядае цэлую гісторыю аб тым, як ён не паладзіў з старшынёю камітэту капальняй з тав. Лосевым з-за разьмеркаваньня скураных гарнітураў для зарубшчыкаў і рабочых. Вышаў канфлікт. Лосеў прычапіўся і за тое, што Антонаў не сабраў камісіі, ці сабраў яе ня там, дзе трэба, і паслаў яго ў канцлягер. Потым ён мяне хацеў вызваліць, але я адмовіўся,—з гонарам дадае Антонаў.

Агалашаюцца паказаньні сьведкі Грынёнкі, які апавядае, што ў яго канцлягеры знаходзіўся Антонаў, засуджаны за затапленьне капальні і за бесгаспадарнасьць.

— Гэта быў ня я,—гаворыць Антонаў,—гэта быў Антонаў другі.

Такую-ж упартасьць выказвае Антонаў і ў мэрагу іншых пытаньняў, якія яму ставіць дзяржаўны абвінаваць.

Допыт Антонава ў 10 гадзін увечары перапыняецца. Пасяджэньне судовае прысутнасьці адновіцца сёньня ў 10 гадзін раніцы.

НАГЛЯД ЦІ ЗЬДЗЕК НАД НАГЛЯДАМ.

МАСКВА, 31-5. На ранішнім пасяджэньні шахцінскага працэсу 31-га мая (12-ты дзень працэсу) адбываўся далей допыт падсуднага Антонава. Сябра суду т. Васільлеў-Южын пытае ў падсуднага, ці можна паверыць, каб ён на працягу раду гадоў працаваў на рудніках і ня бачыў усіх злачынстваў, ня ведаў, што не распрацоўваюцца добрыя вучасткі, а пушчаюцца дрэнныя, што па-барбарскі абыходзяцца з каштоўнымі машынамі?

Антонаў сазнаецца, што ён усе гэтыя злачынствы бачыў, але ня ставіў іх у сувязь з якімі-небудзь плянавымі шкодніцтвамі.

Асабліва надрабязна разглядае судовае дазнаньне пытаньне аб капальнях «Красьненькая» і „Зямлячка", над „адпаўзленьнем" якое вельмі працавалі шкоднікі. Антонаў прызнае, што ён, як прадстаўнік горнага нагляду, павінен быў ведаць пра стан гэтых капальняў і пра распрацоўку, але ён ведаў і маўчаў, калі ня лічыць яго „неафіцыйнае" размовы наконт гэтага з старшынёю кіраўніцтва руднікамі.

Далей на запытаньне Крыленкі, ці ведаў Антонаў, што капальня „Красьненькая" нерэнтабельная, і што 155 тысяч, затрачаных на яе, былі выкінуты на вецер, Антонаў простага адказу не дае і спрабуе ўхіліцца ад яго.

Далей Антонаў заварае, што ён ня ведаў пра нерэнтабельнасьць капальні „Красьненькае". Аднак, паказаньні Антонава на папярэднім давыпаньні кажуць адваротнае: там зазначана, што Антонаў выказваў няўпэўненасьць, ці метазгодна працаваць на «Красьненькай». Антонаў сазнаўся, што ён, як прадстаўнік горнага нагляду, гэтую капальню „прамаргаў", але, апраўдваючыся, заварае, што „на такім нязначным прыкладзе прамаргаць заўсёды можна было". На долю капальні „Красьненькае" прыпадае толькі 2 проц. здабычы райёну. Апроч таго, ён ня мог дакладна ведаць, наколькі яна каштоўная, бо Донвугаль сыстэматычна адмаўляў горнаму нагляду ў выдачы вестак аб сабекошту. Горны нагляд патрабаваў гэтых вестак, але Донвугаль адмаўляў, спасылаючыся на загад ВСНГ.

Выклікаецца сьведка Жалкоўскі, ранейшы начальнік горнага нагляду. Антонаў быў яго памоцнікам. Тав. Крыленка просіць у кароткіх рысах ахарактарызаваць функцыі горнага нагляду ў адносінах да горных аварый.

— Функцыі гэтыя выразна фармуляваны,—адказвае Жалкоўскі,—у першым артыкуле дэкрэту 1922 году аб горным нагляде; гэта нагляд за правільнасьцю, бэзапасьцю і рацыянальнасьцю працы.

— Значыць,- пытае т. Крыленка,—калі-б дзе-небудзь горны нагляд убачыў нерацыянальную пастаноўку працы, дык ён павінен быў-бы ўмяшацца.

— Так, павінен быў умяшацца,—адказвае сьведка. Водлуг слоў сьведкі, калі прадстаўнік горнага нагляду заўважаў дзе-небудзь нерацыянальную пастаноўку працы, дык, згодна закону, павінен быў умяшацца, але каб выявіць, рацыянальна ці нерацыянальна пастаўлена праца—патрэбны былі весткі аб сабекошце. Між тым, Донвугаль гэтых вестак горнаму нагляду не даваў.

— Аднак, як мог Донвугаль не падначальваць загадам ураду, дакладна зьмешчаным у палажэньні аб горным нагляде, і не даваць вам належных вестак?

Жалкоўскі кажа, што ён пісаў аб гэтым у ВСНГ, але нічога з гэтага ня вышла. А аб тым, што ён мог узьняць гэтае пытаньне не толькі перад ВСНГ, але і перад ЦВК і СНК, ён не дадумаўся. Жалкоўскі апавядае, што калі яму быў патрэбен памоцнік, дык ён доўга ня мог знайсьці належнага чалавека. Нехта параіў яму ўзяць Антонава, але і Антонаў даваўся чакаць добрых з[illegible] доўга ня пушчаў Донвугалі тэхнічным кіраўніцтвам інжынэр Берязоўскі. Антонаў [illegible] Жалкоўскаму рэлі, як чалавека энэргічнага і настойлівага. Такім ён сапраўды і быў, бо захапіў выканаўчую ўладу і свайму начальніку пакінуў досыць нязначныя функцыі.

На Антонава, між іншым, быў усклады абавязак абсьледаваць нячасныя выпадкі. Жалкоўскі атрымліваў ад яго толькі пратаколы і праекты заключэньня; калі заключэньні супадалі з паказаньнямі сьведак, дык ён іх зацьвярджаў. Звычайна гэтыя пратаколы не выклікалі ў ім ніякага падазраньня.

Ці не зварочваў сьведка ўвагі,- пытае Жалкоўскага дзяржаўны абвінавачэц тав. Крыленка,—як у большасьці выпадкаў Антонаў адзначаў нячасныя здарэньні на віне саміх пацярпелых. Сьведка лічыць, што Антонаў, старшыня інжынэрна-тэхн

Літоўскі маніфэст аб Вільні і Польшча.

Як мы ўжо ведаем, літоўскі ўрад выдаў з прычыны 10-цігодзьдзя абвяшчэньня незалежнасьці Літвы маніфэст, у якім між іншым праклямаваў, што сталіцай Літвы зьяўляецца Вільня. Апрача гэтага, у маніфэсьце ёсьць шмат нясмачных месц, якія б'юць па Польшчы за яе захопніцкую і наогул фальшывую палітыку ў адносінах да Літвы.

Гэты, вялікай важнасьці гістарычны акт, выклікаў з боку польскай прэсы рэакцыю. Асабліва вострым спосабам зарэагаваў на маніфэст орган літоўскіх чаў «Глос Правды». Ён, зьмясьціўшы тэлеграму аб памянёным маніфэсьце, вараз-жа даў на яе сваю рэпліку, якую мы тут прывядзём:

«Гэтая дэкларацыя зьяўляецца яшчэ адным доказам у вачох сьвету, што п. Вальдэмарас ні ў чым не зьмяніў сваёй простага правакацыйнага крудельства, ня гледзячы па далёка пасунутую добрую волю в боку Польшчы, якую яна выявіла ў Жэневе, Кёнігзьбэрге, Берліне і не далей як у мінулую суботу ў Коўні.

Факт апублікаваньня гэтага роду маніфэсту пазаўтра, пасьля выезду з Коўні польскай дэлегацыі, павінен выклікаць моцнае абурэньне ўсяго бяз вынятку польскага грамадзянства. Ужываньне ў маніфэсьце абразьлівых слоў па адрасу Польшчы, бязумоўна, змусіць польскі ўрад да вельмі вострага зарэагаваньня дзеля абароны гонару Польшчы. На аснове папярэдняй дзейнасьці п. Вальдэмараса хутчэй Польшча магла-б ужываць такія эпітэты, як „злы сусед" і «ашуканства».

На адкрытае пытаньне маршалка Пісудзкага ў Жэневе—„Вайна ці мір" п. Вальдэмарас сказаў: «Мір». Гэты выбар у сёньнешні дзень мы павінны прыпомніць.

Сыстэматычнае надужываньне цярпліваcьцю Польшчы праз «злога і ашукваючага суседа» павінна, урэшце, скончыцца.

Мы пераканаиы, што здаровы розум літоўскага грамадзянства асудзіць гэты бясспрыкладны выбрык п. Вальдэмараса нароўні з усёю польскаю апініяй».

Так піша „прыбочны" орган сучаснага польскага ўраду.

Ён піша не па ўласнай ініцыятыве. Яму так загадалі пісаць зьверху. А адсюль вывад, што сучасныя кіраўнікі Польшчы, хоць і вядуць з Літвою гутаркі аб канчатковай згодзе, але і ня думаюць згадзіцца, ці ўступіць хоць па аднаму пункту літоўскіх вымаганьняў.

Усяму сьвету вядома, што асноўным вымаганьнем Літвы дзеля згоды з Польшчаю зьяўляецца зварот Літве захопленых тэрыторый. Сьмешна было-б і думаць, што Літва калі-небудзь і пры якіх-бы там ні было ўмовах ад іх адмовіцца. Справа тут ня ў упартасьці і «злосьці і ашуканстве» літоўскага ўраду, як хоча гэта прадставіць «Глос Правды», а якраз наадварот.

Трэба-ж, урэшце, прызнаць, што з такімі мэтадамі адносін да суседніх народаў, ад якіх Польшча адарвала кавалкі іх тэрыторыі і над якімі яна дзікім спосабам зьдзекуецца, ня можна падыходзіць да справы.

Прыходзяць у галаву думкі аб тых часах, калі ашалелае польскае панства сваёю няўступлівасьцю ў адносінах да суседзяў і ўнутраных прыгнечаных элемэнтаў паставіла Польшчу на край пропасьці і потым укінула яго ў гэтую пропасьць.

Боязна, што і цяпер Польшча, якая гняце і ліцьвінаў, і беларусоў, і украінцаў і іншых, і якая ня хоча ані на адну кроплю адступіць ад сваіх дзікіх закаранелых традыцый мінуўшчыны, што і цяпер яна можа паўтарыць старую абмылку, г. ё. ашуканствам, упартасьцю і злосьцю прымусіць Літву адмовіцца ня толькі ад Вільні, а і ад сваёй незалежнасьці.

Калі справа стаіць так, дык яна набліжае разьвязку, да якой і мы павінны падгатавацца.

Трэба быць гатовымі да тых лёгічных вываданў, якія вынікаюць нават з такіх маленькіх рэчаў, як пакуль што рэпліка паўурадавага „Глосу Правды" на літоўскі маніфэст.

Трэба прыгатавацца належна сустрэнуць «вострае рэагаваньне» і зрабіць усё магчымае, каб яго не дапусьціць, бо яно можа прывесьці да катастрофы, г. ё. да вайны, якая нікому не пажадана. Няхай гэта зразумее і польскае грамадзянства і няхай яно пачне глядзець на справы іншымі вачыма.

Няхай яно, урэшце, прызнае, што ня можна гаварыць аб прызьні і жадаць супакою бяз прызнаньня чужых правоў на іх тэрыторыі і самастойнае жыцьцё.

Замежны.

Барацьба за адзінства і абарона СССР.

Міжнародная канфэрэнцыя прыяцеляў СССР, якая з вялікім уздымам адбываецца ў Кельне пры ўдзеле камуністаў і сацыял-дэмакратаў, з пераважаю кіруючых прафпрацаўнікоў, мае сваёй асноўнай задачай падрыхтаваць міжнародны пралетарыят да мабілізацыі мас на барацьбу з вайною і на абарону Савецкага Саюзу. Рэзалюцыі, ухваленыя канфэрэнцыяй, сьведчаць аб правільнай пастаноўцы пытаньняў, датычных аднаго з самых вострых і рашучых для лёсу рабочага руху момантаў міжнароднага жыцьця,—ваенных падрыхтаваньняў буржуазных урадаў.

Надзвычайна сымптаматычнымі зьяўляюцца выступленьні сацыял-дэмакратычных дэлегатаў канфэрэнцыі. Яны паказваюць глыбокі рух, які адбываецца ў шэрагах сацыял-дэмакратаў. Выступіўшыя на канфэрэнцыі сацыял-дэмакраты, наперакор шалёным спробам кіраўнікоў партыі дыскрэдытаваць Савецкі Саюз у вачох заходня-эўрапейскіх мас,—заклікалі да абароны СССР усімі сродкамі.

У парадку дню канфэрэнцыі было таксама пастаўлена пытаньне аб адзінстве міжнароднага прафэсыянальнага руху. Пытаньне гэтае невыпадкова фігуравала на канфэрэнцыі тых, хто ставіў сабе задачай узяць актыўны ўдзел у арганізацыі адпору ўсім узмоцненым ваенным і інтэрвэнцыйным планам імпэрыялістаў і баявога і пацыфісцкага тлумачэньня.

Бязумоўна, што змагацца не на словах, а на справе з ваеннай небясьпекай, працоўныя масы змогуць толькі пры ўмове поўнага адзінства і згуртаванасьці сваіх шэрагаў. Для посьпеху гэтае барацьбы патрэбна адзінства прафэсыянальнага руху па асноўных пытаньнях эканамічнае і палітычнае барацьбы пралетарыяту. Не механічнае адзінства, **а адзінства на аснове адмовы ад якой-бы там ні было формы супрацоўніцтва з буржуазеяй.**

Канфэрэнцыя прыяцеляў Савецкага Саюзу правільна зьвязала пытаньне аб адзінстве з пытаньнем аб барацьбе з вайной. Аднадзгодна ўхваленыя ў гэтым духу рэзалюцыі паказваюць, што канфэрэнцыі ўдалося зьнішчыць сумненьні францускага дэлегата т. Дусэ, лічыўшага, што абмеркаваньне пытаньня аб адзінстве прафруху не зьяўляецца спэцыфічнаю задачаю прыяцеляў СССР. Выступленьне камуніста т. Дусэ гаворыць, між іншым, аб тым, што далёка яшчэ ня ўсе камуністы правільна ацэньваюць вялізнае значэньне руху за адзінства прафсаюзаў для ўсіх рашучых пытаньняў рабочага руху, у тым ліку і для пытаньня аб ваеннай небясьпецы.

Кельнская канфэрэнцыя і дасканала праведзены агляд чырвоных франтавікоў у Нямеччыне, які выліўся ў нячуваную да гэтае пары ў Бэрліне дэманстрацыю амаль паўмільёна пралетарыяў, уласна, пад лёзунгамі абароны СССР, зьяўляюцца паказальнікамі таго, што проці капіталістычных ворагаў арганізуецца больш магутны фронт пралетарыяў, гатовых на справе бараніць першую краіну перамогшага пралетарыяту.

Р. Д.

Па Беларускай ССР.

(Ад нашых карэспандэнтаў).

Каморніцкая памылка ці звычайнае злачынства?

З Ратамскіх спраў па земляўпарадкаваньню.

Пяць гадоў цягнулася земляўпарадкаваньне Ратамскае дачы. Але не ў зацяжцы толькі хвароба.

З 97 земляўпарадкаваных двароў—70 падалі скаргі на недарэчнасьці гэтага земляўпарадкаваньня.

Каморнікі—Бэр, Якубоўскі і Каплан, якія праводзілі гэтае земляўпарадкаваньне, зусім ня лічыліся ні з голасам сельсавету, ні ўпаўнаважаных насельніцтва.

— Ня вашая справа, як зробім, так і будзе,—адказвалі мудрыя земпрацаўнікі на прапановы сялян.

— Там, дзе пастаўлю я слупікі, не адменіць і Масква. Так саманадзейна казаў каморнік Якубоўскі аднаму грамадзяніну перад судом, які скардзіўся на няправільнае надзяленьне яго зямлёю.

З гэтага ўжо відаць, што Ратамскае земляўпарадкаваньне мае характар ня звычайнае памылкі, а што яно мела над сабою нейкую асаблівую падставу.

Нам, напрыклад, невядома, чым кіраваліся ў сваёй працы каморнікі, у выніку якой ратамская беднота ня толькі не атрымала па 4 абяцаных гэктары, але засталася пазбаўленай ад таго, што мела раней.

Затое больш зразумелым становішча, калі даведацца са скаргаў, што больш заможныя гр-не Трацьцякі і Дахно, супольна з шэрагам падобных сабе сяброў, літасьцю і шчодрасьцю каморнікаў атрымалі добрыя хутары-гаспадаркі і лепшую зямлю пры сваіх сядзібах на цэлых 10 двароў. А раней тыя-ж каморнікі ўсіх папярэджвалі, што ніякіх хутароў яны рабіць ня будуць.

Гэтым заможнікам бадай не абяцалі так як беднаце Бэр, Якубоўскі і Каплан прырэзкі недахапляючай балотнай зямлі, бо ім хапіла і па 10 гэктараў (Дахно). Сельсавет, аднак, гаворыць, што за лік хутароў можна цалком здаволіць патрэбы, падаўшых скаргі.

Ці не загэтым заставалася беднота без падзелаў, што яна ня мае па некалькі сваіх дачных дамоў, падобна Азановічам, Пятроўскім і Макарэвічам, стаўшым у літасьць каморнікаў.

Ці ня ляжыць большае спачуваньне каморнікаў да гэтых уласнікаў, а з імі да Раманоўскіх, Давідовічаў і Душчынскіх, якія працуюць на прадпрыёмствах і ўстановах і атрымліваюць пэнсію, а ў дадатак зямлю за бедняцкія страты?

І ці не па гэтай прычыне падзяліліся грамадзяне зямлёю зусім з іншых вёсак у нас. Ратамцы ў той час, як былі нездаволены патрэбы мясцовага насельніцтва.

Бо інакш ніяк нельга зразумець і таго, што «часта бяз усякай відавочнай прычыны каморнікі адбіралі зямлю ў сялян пры самай сядзібе і давалі ім у якасьці кампэнсацыі вучасткі далей ад сядзібы, чым выклікалі пераслаховіцу". Так пішуць у скаргах сяляне ў Асобую Калегію Вышэйшага Кантролю на зямельных справах пры НКЗ БССР.

Мы не закранаем таго становішча, што падзяліць зямлю паміж вёсак—справа няжкая, што памылкі—рэч нямінучая, як і не закранаем і шэрагу дробязей гэтае справы.

Але на падставе тых матар'ялаў, якімі цікавіўся Бюро Скаргаў пры Мен. акр. РСІ і вынясла свае пастановы, бясспрэчна адно.

Каморнікамі ў ратамскім земляўпарадкаваньні ўзята няправільная клясавая лінія, накіраваная больш у бок заможных сялян.

Заўважаю ненармальны падыход да дачнай мясцовасьці ў земляўпарадкаваньні, які не павінен быць падобны да тыпу сялянскае мясцовасьці, бо тут маецца здача ў арэнду дачных дамоў, разьвіцьцё малочнае гаспадаркі і інш. Загэтаму, у выніку выезда на месца камісіі РСІ і АКВН, прадэт земляўпарадкаваньня на частцы пас. Ратамка АКВН адмяніў, што зусім зрабіў правільна.

І зусім правільна Бюро Скаргаў зварочвае ўвагі АКРЗА на недапушчальнасьць зацяжкі земляўпарадкоўваючых спраў, зрабіўшы належныя вынікі на зьнішчэньні такіх недарэчнасьцяй, каб яны ня былі прыкладамі для іншых мясцовасьцяў і працаўнікоў.

Д. К.

ПЕРШЫ Ў БЕЛАРУСІ сілікатны завод запрацуе 15 ліпеня.

Магілеў, 31-У. Адчыненьне Клімавіцкага, першага ў Беларусі, сілікатнага заводу мернавалася 15 чэрвеня. Але позьняе прыбыцьцё заграніччнага абсталяваньня адцягвае гэты тэрмін на адзін месяц.

Толькі-што прыбыла рэшта абсталяваньня.

Мантаж машын адбываецца пасьпешна. Заканчваецца фундамант пад паравую машыну. Працы на заводзе распачнуцца 15 ліпеня.

Вылічаная сабекаштоўнасьць тысячы штук сілікатнай цэглы—20 рублёў.

Сады—сялянству.

Магілеў, 31-V. *Распачата па раёнах праца па перадачы ў працоўнае карыстаньне сялянству садоў з дзяржаўнай зямельнай маёмасьці, якія знаходзяцца ў прыватнай арэндзе. Перадачы падлягаюць 85 садовых вучасткаў, плошчаю ў 354 гэктары. Вучасткі ня менш 5 гэктараў перадаюцца толькі калектывам.*

ЛЕСАПІЛЬНЫ ЗАВОД РАСПАЧАЎ ПРАЦУ.

ГОМЕЛЬ, 31-У. У Чачэрску пачаў працаваць лесапільны завод, які не працаваў ў працягу году. 40 чалавек атрымалі працу. Прыняты меры для бязупыннага забясьпечаньня заводу сыравінай.

Пабудова электрастанцыі.

Магілеў, 31-У. Распачалася пабудова электрастанцыі ў Магілеве.

Пабудова гэтай станцыі абыйдзецца ў 300000 руб.

Станцыю мяркуюць закончыць у бягучым годзе.

Мястэчка будзе ўпарадкавана.

Глуск, 31-У. На ўпарадкаваньне мястэчка адпушчана 36765 руб. доўгатэрміновага крэдыту. З агульнай сумы адпушчана на пабудовы 10800 р., на крэдытаваньне насельніцтва па набыцьцю жывога інвэнтару—18000 р., а рэшта сродкаў на іншыя патрэбы.

10.000 руб. на электрафікацыю.

Бялынічы, 31-У. Атрымана в Менску 10000 руб. на электрафікацыю нашага мястэчка. Мяркуецца таксама паставіць матор для механічнай малацьбы, ачысткі насеньня і г. д.

Аб умовах скарыстаньня маладых спэцыялістаў.

Практыка праверкі штодзённай працы нашага апарату паказала, што мы маем яшчэ не малыя балячкі ў нашым савецкім будаўніцтве са злоўжываньнямі, бюракратызмам, цераніяй і г. д.

Чым тлумачацца гэтыя зьявішчы? Нам даюць адказ разгорнутыя старонкі газэт аб чыпнасьці кіраўнічага апарату. Бюракратызм, цераніна і розныя злоўжываньні, даходзячыя да контррэвалюцыйных учынкаў, зьявіліся на глебе адарванасьці ад мас, зарванасьці кіруючых асоб, а ў некаторых выпадках—зусім чужых для савецкага будаўніцтва спэцыялістаў. Зда раюцца выпадкі злоўжываньняў з прычыны непадрыхтаванасьці нашых кіраўнікоў.

Усе гэтыя зьявішчы высоўваюць перад намі два моманты: 1) стварэньне кадру маладых спэцыялістаў, 2) стварэньне ўмоў для ўцягваньня іх у практычную працу.

І вось зараз, калі вышэйшыя навучальныя ўстановы пасылаюць на практыку студэнтаў апошніх курсаў і ўжо скончыўшых ВНУ маладых спэцыялістаў, мы павінны паклапаціцца аб належным іх скарыстаньні, аб стварэньні для іх практычнай працы належных умоў, каб практычнай працай шырокай сувязьзю маладых спэцыялістаў з грамадзкасьцю мы змаглі збудаваць моцны кадр маладых спэцыялістаў і гэтым самым вылечыць наш апарат ад гнойных балячак.

Да гэтага часу скончыўшае ВНУ студэнцтва надта часта адбываючы так званае «стажорства» ва ўстановах выконвала розную тэхнічную дробязь, бо ён «звышштатны» і поўнай працы ня мае. Гэта ня толькі ва ўстановах, але і на прадпрыёмствах наш малады спэцыялісты нё скарыстоўваецца ў галіне сваёй спэцыяльнасьці, а часта выконвае чарнавую работу. Пры гэткай пастаноўцы пытаньня чакаць ад маладога спэцыяліста добрых вынікаў немагчыма, бо ён ня толькі атрымае, але нават страціць усё тое, што атрымаў у сьценах вышэйшай навучальнай установы.

Апроч гэтага, вялікай перашкодай стажора зьяўляецца максымальная стаўка, з рамак якой у працягу цэлага году ён ня выходзіць. Таму мы маем гэткія зьявішчы, што маладыя спэцыялісты назначаюцца на працу не па сваёй спэцыяльнасьці.

Ці здавальняе стажора так званая стажорская максымальная стаўка—гаварыць ня будзем, а пяройдзем да канкрэтных форм скарыстаньня маладых спэцыялістаў.

Будзе вялікай памылкай, калі мы адмовімся ад стажорства, бо мы загубім адзіную форму ўкараненьня маладых спэцыялістаў у працу, якая з такой цяжкасьцю ўстанавілася на практыцы. Каб не павялічваць кадру беспрацоўных спэцыялістаў, трэба не скасоўваць стаж, а паляпшаць яго і ствараць належныя ўмовы для працы. З боку кіраўнікоў прадпрыёмстаў і ўстаноў павінна быць рашучая зьмена адносіны да скарыстаньня маладых спэцыялістаў. У нашых умовах недахваткі тэхнічнага пэрсаналу, пры вялікіх затратах нашай дзяржавы на падрыхтоўку спэцыялістаў,—рацыянальнае скарыстаньне скончыўшых зьяўляецца пытаньнем, якое павінна зьвярнуць увагу ўсяе грамадзкасьці. Трэба абвясьціць рашучую барацьбу з рознымі вынятленьнямі нерацыянальных адносін да працы маладых спэцыялістаў.

Пачынаючы з вытворчай практыкі двух апошніх курсаў, мы ўцягваем студэнцтва ў асноўную працу яго спэцыяльнасьці і пры сканчэньні мы маем ужо досыць практычна падрыхтаванага працаўніка, які можа крытычна адносіцца да працы. Аплата стажора не павінна мець гадавога мінімуму або максымуму, а з працягам часу павінна ўзрастаць па меры ўзросту яго спэцыяльнай кваліфікаванасьці па выконваемай працы. Гэты ўзрост аплаты павінен быць прадугледжан у каштарысе.

Для забясьпечаньня месцамі стажораў на прадпрыёмствах і ва ўстановах, неабходна прадбачыць запатрабаваньні ў пэрспэктыўных плянах разьвіцьця народнае гаспадаркі.

Нельга не адзначыць ненармальнага зьявішча—імкненьня практыкантаў і стажораў застацца працаваць у буйных цэнтрах і ўхіленьне ад працы ў правінцыі з прычыны нізкай аплаты апошніх. У гэтым выпадку мы маем пэўную частку стыпэндыянтаў, якія павінны разьмяркоўвацца на практыку асобнай камісіяй з прадстаўнікоў гаспадарчых устаноў, Наркампрацы і прафарганізацый.

Для практыкантаў і стажораў неабходна самая шчыльная сувязь з рабочымі масамі і ўсёю грамадзкасьцю для асьвятленьня ўсіх бягучых пытаньняў працы як на вытворчых, так і на старонках газэт.

Для агранома ствараюцца асобныя спэцыяльныя ўмовы для працы сярод сялянства. Раней агранам павінен быў прымаць удзел ва ўсіх арганізацыях і ўстановах. Зараз-жа ўстановы і арганізацыі павінны дапамагаць аграному для правядзеньня практычнай рэарганізацыі сельскае гаспадаркі. І каб ня было таго, што агранам не здаволены сельсавет або РВК, неабходна заваяваць аўтарытэт у сялянства і дзяліцца вопытам з грамадзкасьцю, выяўляючы ўсе хібы і перашкоды.

Дз. Маркаў.

ЯК ІДЗЕ КАНТРАКТАЦЫЯ.

Магілеў 31-5. Найбольш пасьпяхова ідзе праца па кантрактацыі ільну-валакна і, асабліва, бульбы.

Выявілася, што ня будзе палкам выпаўнена заданьне па кантрактацыі ячменю (прычыны—неадпаведныя глебавыя ўмовы для гэтае культуры і слабая яе таварнасьць у акрузе).

Найлепш праходзіць праца ў Шклоўскім і Магілеўскім раёнах.

Ёсьць такія крэдытныя таварыствы (Быханскае, Вяліка-Зімінскае, Хонаўскае, Дашкаўскае), якія дагэтуль ня далі ніякіх ведаў аб ходзе кантрактацыі.

Акруговы саюз сельска-гаспадарчай кааперацыі выдучыў двух аграномаў-інструктароў для працы ў 6 раёнах, дзе пераважна сеева і кантрактуецца лён.

Закладзена 50 вопытна-паказальных вучасткаў, мэтавае прызначэньне якіх—выявіць уплыў на ўраджай розных мінэральных угнаеньняў, гатунку лёну, гушчыні пасеваў, часу полкі.

Агранамы ў летні час будуць аказваць агранамічную дапамогу ільнаводам (пераважна калгасам і закантрактаваўшым лён), а ўзімку будуць праведзены курсы па ільнаводзтву.

ПЛЯН КАНТРАКТАЦЫІ ТРЭБА ВЫКАНАЦЬ.

Ворша, 31-5. Згодна пляну, па Аршанскай акрузе меркавалася закантрактаваць 3000 гэктараў лёну-валакна, 300 гэктараў канюшыны і 1995 гэктараў бульбы.

На 15 мая закантрактавана лёнувалакна—2366 гэкт. заданьне выканана на 78,6 проц., бульбы закантрактавана—1600 гэктар., выканана заданьне на 80,2 проц. і канюшыны—67,5 гэкт. альбо 22,5.

Шмат ёсьць сельска-гаспадарчых тва-ў, якія на некалькі проц. перавысілі заданьне кантрактацыі. Па лёнувалокну Расьнянскае сельгаспадарчае крэдыт-таварыства перавысіла заданьне на 7 проц., Кручанскае (Крупскі раён) на 8 проц. і Талочынскае с-г. крэдыт. т-ва на 2,7 проц.

Ня вусім добра ідзе кантрактацыя ў наступных раёнах: Копыскім (выканаў 28,4 проц. заданьня), Коханаўскім (выканаў—51,3 проц.), Аршанскім (51,8 проц.) і Багушэўскім (63,5 проц.).

Па кантрактацыі бульбы адстаюць: Круглянскае т-ва—57,5 проц., Дрыбінскае—66 проц., Ленінскае—74,5 пр. Коханаўскае—75,3 проц.

Кантрактацыя канюшыны па акрузе ідзе ня вельмі добра, закантрактавана ўсяго 22,5 проц.

Уперадзе за ўсіх па кантрактацыі ідуць наступныя с-г. таварыствы: Смалянскае—100 проц. выканала заданьня і ў Мсьціслаўлі 77 проц.

Побач з гэтым трэба адзначыць вусім слабы ўдзел у справе кантрактацыі калгасаў. А кантрактацыі лёнувалакна прымаюць 8 калгаспадарак, у кантракт. бульбы—23 і па кантр. канюшыны толькі—5. Адмовіліся прыняць удзел (альбо не далі згоды) у справе кантрактацыі калектыўныя гаспадаркі наступных раёнаў: Расьнянскага, Дрыбінскага, Коханаўскага, Круглянскага і Мсьціслаўскага.

Радыё—у вёску.

Ворша, 31-У. У м. Багушэўску жыхары пастанавілі набыць радыёпрыёмнік з гучнагаварыцелем. Частка сродкаў была атрымана ад самаабкладаньня, а частку атрымалі ад калектыўнай падпіскі.

Гэткім чынам за сабраныя 728 руб. устаноўлена радыёўстаноўка з гучнагаварыцелем.

Гучнагаварыцель устаноўлен у нардоме, у які зьбіраюцца шмат сялян кожны вечар паслухаць радыё.

У далейшым жыхары думаюць арганізаваць радыё-гурток.

Кінофікацыя вёскі ідзе наперад.

Ворша, 31-V. Справа з кінофікацыяй у Аршанскай акрузе шпарка рухаецца ўперад.

Павялічыўся лік кіноперасовак у параўнаньні з мінулым годам. Калі летась мелася 2 кіноперасоўкі, дык зараз лік іх узрос да 6. Кіностацыянараў летась было 3, сёлета мы ўжо маем 9.

Трэба сказаць, што сучасныя цэны на білеты ў кіно для масавага гледача недаступны. Адсутнічаюць спэцыяльныя кінокарціны для дзяцей.

Як працуюць нашы сельсаветы.

Шмат энэргіі,—мала арганізацыйнага вопыту.

Тав. Дзямчонак, старшыня Шэйскага сельсавету (Крупскі раён, Аршанскай акругі)—чалавек вельмі энэргічны і адданы працы.

Варта панаглядаць, як ён прымае грамадзян.

— Вы, дзедку, адносна спраўкі аб падатку? Зараз паглядзім... Гэтую спраўку можа выдаць толькі фінчастка РВК... Але, ведаеце, вам ня трэба хадзіць у РВК. Заўтра я сам там буду і атрымаю для вас гэтую спраўку. Будзьце пакойны...

— Вы дзіця зарэгістраваць? Як-жа быць? Дагэтуль нам ня прыслалі кніг... Трэба пачакаць... Хаця вось што: пакуль што запішам яго на асобным лістку, а потым, калі атрымаем кнігі—аформім.

— Вось, бачыце, як у нас тут робіцца,—зварачваецца да мяне т. Дзямчонак—некалькі месяцаў ня маем кніг для Загсу. Гаворыць Наркамюст выпрацоўвае новыя формы... Да якога-ж часу ён будзе выпрацоўваць!

Малады селянін прышоў атрымаць спраўку аб скасаваньні шлюбу. Гэта пачалі жвава абгаварваць усе прысутныя ў сельсавеце сяляне.

— Эх, і народ зараз,—уздыхае старэнькая бабка,—і чаго дурань: тут самая пара за гаспадарку ўзяцца, арапь, сеяць, а яны—развод браць, а чаго?—ад дурасьці ўсё гэта...

Прыходзіць і другая зацікаўленая ў гэтым асоба—жонка.

— Што-ж, хоча браць развод—няхай, толькі я сваёй згоды на гэта не даю, таму што ў мяне ад яго ёсьць дзіця... А калі вы разводзіце, дык я прынясу вам дзіця—гадуйце!

З вялікай цярпліваcьцю і доўга растлумачвае старшыня савецкія законы аб сям'і, аб шлюбе, і доўга яшчэ крычыць гэтая кабета, стараючыся крыкам заглушыць сваё гора.

Наступныя наведваньні: удава забітага чырвонаармейца разам з сваім шваграм. Пасьля сьмерці мужа яго браты хацелі прагнаць яе з гаспадаркі, нічога ня даўшы. Зямельная камісія абараніла і дала ёй дзьве дзесяціны зямлі. Няма ў яе ні каня, ні інвэнтару, ёсьць зруб на хату. Як засеяць зямлю? Як пабудаваць «свой куток»? Свае вяскоўцы адмаўляюцца арацъ: яны самі байкатуюць ўдаву.

Зараз яны прышлі рэгістраваць умову на арэнду зямлі. За карыстаньне ў працягу трох год двума дзесяцінамі добрай зямлі шваграм бярэцца скончыць зруб. Па падліках выходзіць, што зямля дасьць прыбытку ня менш як 150 руб., а скончыць зруб каштуе 36 руб.

Умова ясна кабальная.

— Сельсавет ня будзе рэгістраваць гэткую ўмову,—катэгарычна гаворыць старшыня,—трэба гэтай жанчыне яшчэ павысіць арэндную плату, а то гэта ня ўмова і рабунак...

— А калі ня хочаце, дык сельсавет разам з камсамольскай ячэйкай перанясе зруб, а КСУ дапаможа сродкамі на яго абсталяваньне...

— Так, але ўсё-ж хто будзе пахаць зямлю?

— Вось чарці, а яшчэ свае! Хочуць загубіць жанчыну.

Доўга тав. Дзямчонак меркаваў, як дапамагчы ўдаве чырвонаармейца.

Так, прыкладна, праходзіць дзелавы дзень у сельсавеце.

— Вы ня можаце ўявіць сабе, як цяжка працаваць,—ня ўстрымаўся, каб не пажаліцца старшыня. І, што самае галоўнае, няма з кім працаваць...

Чаму няма з кім працаваць.

У гэтым—галоўныя недахопы ў працы Шэйскага сельсавету, ды і не яго аднаго. Найменьне правільна арганізаваць усю працу савету, уцягнуць у штодзённую працу ўсіх членаў сельсавету, згрупаваць сялянскі актыў вакол практычных мерапрыёмстваў, якія праводзіць савет—асноўны недахват у працы шмат якіх саветаў, у тым ліку і Шэйскага.

Сельсавет не папулярызаваў сваю працу сярод сялянства, ніводнага разу яшчэ не рабіў справаздачы перад сваімі выбаршчыкамі, прэзыдыум не рабіў справаздачы перад пленумам, асобныя члены савету таксама не рабілі справаздачы перад сваімі выбаршчыкамі. Склад камісіі невялікі—3 асобы.

Прэзыдыум і пленум працуюць нерэгулярна. За 14 месяцаў адбылося 10 пасяджэньняў прэзыдыуму і 10 пасяджэньняў пленуму. Падбор пытаньняў ня зусім здавальняючы. Кепска працуюць камісіі. З гэтае прычыны значная частка членаў сельсавету неактыўная, кепска наведваюць пасяджэньні.

Трэба адзначыць, што апошні плян працы савету складзен больш-менш здавальняюча. «Зрабіць справаздачу сельсавету ў самай вялікай вёсцы, падрыхтавацца да вучоту неземляробчых прыбыткаў, зрабіць вучот мастоў і дарог, якія трэба рамантаваць, падвезьці лес, наладзіць варту ўначы на вёсках, праверыць пажарную ахову, праверыць стан студняў і зрабіць рамонт, па вёсках адвесьці месца для пахаваньня жывёлы, зрабіць вучот зямлі запаснога фонду для разьмеркаваньня сярод беззямельных, наладзіць абсьледваньне 3-х школ, падрыхтавацца да вясеньняй пасеўнай кампаніі і г. д.».

У асноўным уся цяжкасьць працы ўскладзена на членаў прэзыдыуму сельсавету.

І ўсё-ж сельсавет мае цэлы шэраг дасягненьняў у гаспадарчым будаўніцтве свайго раёну. За апошні год адрамантавалі шмат дробных мастоў, сіламі 3-х вёсак адрамантавалі дарогу на працягу 8 вёрст, пабудаваны 3 новых масты, пажарная пуня, праз самаабкладаньне ў мінулым годзе сабралі 50 пуд. зярна і зрабілі колы і бочкі для пажарнай дружыны. У склад пажарнай дружыны завербавана 34 асобы. Арганізавана садова-гароднае таварыства ў складзе 40 пайшчыкаў, сьвінаводнае, мэліарацыйнае, два машынных таварыствы.

Патрэбна дапамога і інструктаваньне.

Перад сельсаветам у будучым вялікая праца па гаспадарчаму будаўніцтву раёну за кошт сродкаў па самаабкладаньні. Гэтыя сродкі складаюць суму ў 2200 руб. Упершы раз сельсавет мае свой уласны бюджэт.

Тав. Дзямчонак невакоіцца:

— Баюся я за гэту працу... Трэба праводзіць буйныя мерапрыёмствы. На адно толькі дарожнае будаўніцтва асыгнавана 760 руб. Гэта ня жарты. А як распачаць гэтую працу,—ня ведаю.

Зразумела, справа гэта вельмі сур'ёзная. Калі сельсавет хоць адну капейку выдасьць безгаспадарча, сялянне гэтага не даруюць.

Патрэбна і арганізацыйная і тэхнічная дапамога райвыканкому.

Апроч таго, РВК павінен дапамагчы сельсавету правільна арганізаваць усю яго працу.

І. Дорахаў.

БЮДЖЭТ І НАРОДНАЯ ГАСПАДАРКА.

Ва ўмовах сацыялістычнай дзяржавы бюджэт ацэньваецца як-бы адбітак [illegible] народнае гаспадаркі. [illegible] трэбы, усе дасягненьні павінны знаходзіць свой адбітак як на даходнай, так і ў выдатковай частцы дзяржаўнага бюджэту. Таму і рост бюджэту—гэта таксама і рост нашай гаспадаркі і ў прыватнасьці рост сацыялістычнага сэктару яе.

На апошнім пасяджэньні Савет Народных Камісараў БССР заслухаў даклад аб выкананьні дзяржаўнага бюджэту БССР за 1926-27 г.

1926-27 г.—гэта год, у якім скончылася адноўленьне і перабудова нашай разбуранай за годы войн гаспадаркі і разгарнулася новае сацыялістычнае будаўніцтва.

Дзяржаўны бюджэт на 1926-27 г. быў складзены па даходах у суме 51.168,9 тыс. руб. і па выдатках у суме 49.707,2 т. р.,—рэшта 1.961,6 тыс. руб. была прызначана на стварэньне асобнае агульна-саюзнага рэзэрву. Цяпер паглядзім, наколькі рэальны былі нашы вылічэньні і ці дабіліся мы плянавасьці ў складаньні і выкананьні дзяржаўнага бюджэту. Нашы вылічэньні былі рэальны—фактычна мы атрымалі даходаў на 50.541,2 тыс. руб.—або 98,8 проц. пляну. Недабор быў зусім нязначны. Другі момант—гэта рост нашага бюджэту—у параўнаньні з 1924-25 г. ён павялічыўся звыш як у 2 разы (на 123,5 проц.).

Адкуль-жа бярэ дзяржава свае даходы? Было-б вялікай памылкай лічыць, што даходы дзяржавы ідуць, галоўным чынам, за лік абкладаньня прыватнага сэктару. Так было раней, але ў 1926-27 г. непадатковыя даходы, г. зн. тыя, якія дзяржава атрымлівае ад карыстаньня сацыялістычным сэктарам народнай гаспадаркі, складаюць больш паловы ўсіх даходаў дзяржаўнага бюджэту БССР. Даходы ад падаткаў складаюць толькі 1/3—35,4 проц. усіх даходаў дзяржавы і з іх таксама значная доля прыпадае на падаткі, якія бяруцца з сацыялістычнага сэктару народнай гаспадаркі. У 1924-25 г. непадатковыя даходы складалі ўсяго 26 проц., а падатковыя—звыш 60 пр. Гэта сьведчыць аб вялізным узмацненьні сацыялістычнага сэктару нашай гаспадаркі.

Значна зьнізілася абкладаньне вёскі—пры росьце даходаў ад сельскай гаспадаркі за 2 гады на 44,3 проц., сельска-гаспадарчы падатак зьнізіўся на 33,6 пр. Калі ў 1924-25 г. на адну гаспадарку прыпадала ў сярэднім 16 р. 12 к. сельска-гаспадарчага падатку, то ў 1926-27 г. усяго 10 р. 18 к. У той-жа час укладаньні ў сельскую гаспадарку ўвесь час павялічваюцца. Прамысловы падатак за гэтыя 2 гады павялічыўся в 2,7 млн. руб. да 6,6 млн. руб., амаль што ў 3 разы.

Але ў даходнай частцы нашага бюджэту ёсьць і адмоўныя моманты—гэта, галоўным чынам, вялікія недоімкі. Так, да канца справаздачнага году недоімка дасягнула 8 млн. руб. супроць 5 з паловай млн. да пачатку году. Гэтаму зьявішчу трэба аб'явіць самую рашучую барацьбу.

Выдаткі былі выкананы на суму 51.723 тыс. руб. або 100,1 пр. прызначэньняў. Тут мы таксама наглядаем поўную рэальнасьць вылічэньняў у выдатканьні сродкаў. Зусім нязначнае перавышэньне пляну тлумачыцца дадатковым водпускам сродкаў у мясцовыя бюджэты. Наогул з дзяржаўнага бюджэту БССР дасьца значная дапамога мясцовым бюджэтам, якая ўвесь час павялічваецца з 7.594 тыс. руб. у 1924-25 г. да 17.950 тыс. руб. у 1926-27 г. Калі адкінуць гэтыя адлічэньні ў мясцовы бюджэт і адлічэньні на ўтварэньне асобнага рэзэрву СССР, то мы атрымаем чысты выдатак, гэтак званы бюджэт нэта ў суме 31.812,9 тысяч рублёў. З гэтай сумы ведамсьцьвенныя выдаткі складалі 21.256,9 тыс. руб. Гэта галоўным чынам заработная плата служачым—47 проц. ведамсьцьвенных выдаткаў. Адміністрацыйна-гаспадарчыя выдаткі сяр

ПА НАШЫХ ЧЭМБЭРЛЭНАХ.

Махінацыі па каапэратывах Заслаўскага райёну.

Спэцы і кіраўнікі гэтых спраў—Казлоў і Казлоўскі растрацілі звыш 6000 руб. каапэрацыйных грошай.

Спажывецкая каапэрацыя Заслаўскага райёну існуе ўжо даўно. Гэтай каапэрацыі выпала вельмі цяжкая «доля», гэта—царпець ад рабунку і злачынцаў.

Першы рабунак быў у часе нямецкай акупацыі, другі—у часе панскапольскай акупацыі і апошні—гэта нашымі спэцыялістамі—рабунак многіх тысяч руб., якія, замест пашырэньня каапэрацыі, пападалі ў кішэні злачынцам.

Некалькі слоў адносна спэцаў: у 1925 годзе ў часе перавыбараў у праўленьне абралі т. Казлова, які зараз-жа распачаў працу. Але пэнсія, якую ён атрымліваў за сваю працу, яго не здавальняла і ён пачаў шукаць сродкі, якія дапамаглі-б яму разбагацець.

Доўга шукаць ня трэба было—сродак быў знойдзен—гэта фальсіфікацыя вэксалёў. У першы раз у 1925 годзе рука Казлова падпялася, каб фальсіфікаваць вэксаль на сто руб. Гэта яму ўдалося. І вось, дзякуючы добраму, лёгкаму пачатку, ён стаў кваліфікавацца і рабіў свае чорныя справы.

У той час ён задумаў здружыцца з закупшчыкам Казлоўскім, які таксама надумаў «разбагацець».

У «працы» Казлова і Казлоўскага дапамог букгальтар Сушко, які заразжа ўбачыў махінацыю на 1000 руб., але ён, ці пабаяўся спэцаў, ці што, толькі парашыў лепей маўчаць.

Ёсьць прыказка «чым далей ў лес, тым больш дроў». Гэтак было і са спэцамі,—чым больш яны клалі ў сваю кішэню, тым больш хацелася грошай і яны ўжо гэта рабілі так лоўка, як сапраўдныя спэцы. Атрымліваюць грошы на закупку тавару, у кнігі не запісваюць—свая кішэня бліжэй, чым каапэрацыя.

Цікава тое, што ў студзені месяцы г. г. была справаздача праўленьня каапэратыву, рэвізійнае камісіі і перавыбары праўленьня. З справаздачы было відаць, што злоўжываньняў ніякіх няма, каапэратыў расьце і яшчэ мае прыбытак 6000 р.

Пайшчыкі слухалі справаздачу і радаваліся таму, што іх каапэрацыя расьце і пашыраецца. Зусім зразумела, што пайшчыкі былі здаволены старымі членамі праўленьня, якія так добра наладзілі працу ў каапэратыве. Асабліва яны былі задаволены Казловым. Пасьля справаздачы рэвізійнае камісіі, таксама ніякіх сьлядоў растраты ня было. Быццам усё вельмі добра і ў парадку.

Цяпер неабходна згаварыцца,—Заслаўскі райён зьяўляецца пагранічным і для гэтага ў нас маецца шчыры вартаўнік рабочай клясы і сялян, які сочыць за ўсімі парадкамі і працай ва ўстановах. І вось працаўнікі П. А. вылавілі, што актывісты каапэратар Казлоў, які ў сучасны момант член камуністычнай партыі, служыў у Балаховіча,—і зразумела ў якім напрамку ён зацікаўлен быў павесьці каапэрацыю, якая зьяўляецца адной з галоўных галін сацыялістычнага будаўніцтва.

І вось на Казлова ўжо былі западозраньні, як на супрацоўніка Балаховіча, але патрэбен быў час, каб больш дасканала выявіць твар Казлова.

Пасьля справаздачы праўленьня, пайшчыкі так былі задаволены працаўнікам Казловым, што хацелі яго качаць і ў іх была адна думка—абрацъ ізноў «актывіста», ня гледзячы на тое, што камуністычная фракцыя не запісала яго ў свой сьпісак, які раіла; пайшчыкі ізноў яго абралі. Вынікі яго працы відаць на справе. Цяпер некалькі слоў пра другіх спэцаў.

Казлоўскі быў добрым прыяцелям Казлова; ён закупшчык, рабіў розныя махінацыі з прыватнікамі і газдярамі і нажываў сабе тысячы.

Бухгальтар Сушко сваёй бухгальтэрыяй па-сямейнаму дапамагаў злачынцам.

Калі зьвернемся да крамаў, дык і там ня ўсё добра, як, напрыклад, у часе апошняй рэвізіі выявілася, што ў прыказчыка крамы № 1 т. Хейфэца маюцца рэшткі на 400 руб., але як пачалі шукаць у чым справа, выявілася, што і тут нядобра. Ён ухітрыўся рабіць махінацыі з тарай. Мяшкоў, напрыклад, павінна было быць на 800 руб., а аказалася, што прадана на 300 руб. і г. д.

У каапэрацыйнай краме № 2 на станцыі Радашковічы выявіўся другі малюнак: растрата ўся на 15 руб. Але загадчыца гэтай крамы старалася ў другім напрамку. У м. Заслаўі жыве яе бацька, які мае прыватную краму і вось дэфіцытны тавар, які Багданава атрымоўвала ў каапэрацыі, не давозіла ў каапэрацыйную краму, а скідвала ў краме свайго бацькі. У кніжнай краме, таксама не хапае 34 рублі і ў ларку таксама недахват больш, як 70 р.

Вось што перажыла наша каапэрацыя.

Але ўсё да пары. У новае праўленьне па рэкамэндацыі камфракцыі абралі партыйцаў, як т. Цыбулька, Добыш і інш., якія зараз-жа пачалі выяўляць усе балячкі і злачынствы. Сёмага красавіка новая рэвізійная камісія пачала рэвізію, але справы былі так заблытаны, што трэба было выклікаць з акругі інструктароў для рэвізіі. Рэвізія скончылася 15-га мая і выявілася, што Казлоў растраціў 812 руб., Казлоўскі 4813 руб., Хэйфец 476 р. 94 к., Багданава 15 р., Рудая 34 руб. і наогул растрата па каапэратыву на суму 6322 руб. 90 кап.

Усе злачынцы зараз-жа былі арыштаваны, вялося сьледзтва, зараз іх пераслалі ў Менск і справа перададзена пракурору.

На сходзе ўпаўнаважаных пайшчыкі выказваліся, каб у каапэратыў абралі сумленных і шчырых працаўнікоў, каб яны былі добра пісьменны, і каб добра ведалі жыцьцё сяляні. Таксама прасілі, каб у Заслаўі быў паказальны суд над злачынцамі і каб ім вынесьлі суровую кару, якую яны заслужылі.

Пайшчык.

БУЛЬБА ПАДВЯЛА.

Так адразу з бульбы і пачнём.

«Белдзяржсьпірт» умовіўся з загатоўчымі органамі («Палесесельсаюзам», спажывецкай каапэрацыяй, «Белдзяржгандлем» і «Хлебапрадуктам») аб дастаўцы тэхнічнай бульбы для вінакуранай прамысловасьці.

Пачалі загатаўляць, і тан „шчыра" ўзяліся за працу—нават забыліся пра загад Наркамгандлю аб тым, што ў радзьвусе 25 вёрст вінакураныя заводы самі непасрэдна робяць загатоўку бульбы.

Але загатоўчыя арганізацыі, не зьвяртаючы ўвагі на загады Наркамгандлю, кінуліся туды, куды ім ня трэба, гэта значыць кінуліся ў «25 вярстовы радзьвусе» вінакураных заводаў, і пачалі весьці загатоўку ня толькі для вінакуранай прамысловасьці, але і для вывазу бульбы за межы БССР.

Усе пагналіся за бульбай. А там, дзе шмат купцоў, там і канкурэнцыя—гэта ўсім вядома. Так выйшла і з нашымі савецкімі купцамі: пайшла канкурэнцыя, пачалі „куць цэны".

„Шчыра" працавалі і мала толку далі—сарвалі загатоўчую працу „Белдзяржсьпірту". Бяда аз бяда, а толькі на 30 проц. «Белдзяржсьпірт» недавыканаў вытворчую праграму.

Каб прааналізаваць усю працу гэтых загатавіцеляў, даволі спыніцца на «Хлебапрадуцце».

„Белдзяржсьпірт" першым чынам зрабіў умову з «Хлебапрадуктам» і даў яму 18.800 руб. авансу на загатоўку бульбы.

„Хлебапрадукт" грошы атрымаў, а пра загатоўку бульбы зусім забыўся, толькі праз некаторы час успомніў аб тым, што «Белдзяржсьпірту» на 18.800 руб. трэба загатовіць бульбы.

«Хлебапрадукт» перш, чым прыступіць да загатоўчай працы, выканаў бюракратычна-валакіцкую «загатоўку».

Пачалі пісаць... Пішуць...

Перапіску „Белдзяржсьпірт" з «Хлебапрадуктам» вёў мала—усяго толькі два м-цы (люты—красавік). А тут і вясна надыйшла, якая цяпер бульба вясной.

У справе, якая знаходзіцца ў НК РСІ, падшыта 20 «нот» пра ўмовы.

Пісаніна пісанінай, а колькі яны па гэтым пытаньні склікалі нарадаў, гаварылі па тэлефону...

І што-ж, „Хлебапрадукту" пасьля «шчырай працы» прышлося вярнуць грошы „Белдзяржсьпірту".

А што рабіў Наркамгандаль—нічога, сядзеў, складаўшы рукі і дзівіўся. Дзівіўся, сядзеў і зусім забыўся аб тым, што трэба выканаць пастановы Савету Працы і Абароны Саюзу ССР аб забясьпечаньні бульбай вінакуранай прамысловасьці.

Я.

„КОНТР-Р-Р-ЭВАЛЮЦЫЯ".

— Ня лапайце рукамі, гэта вам ня баба!

Або: «Што вы скажаце на гэта, калі я вас палапаю»?

Так «далікатна» абыходзіцца са сваімі пакупцамі прыказчык мяса-рыбнага ларка № 10 т. Мотка. Моткай звычайна яго ўсе называюць замест прозьвішча. У такой фамільярнасьці можа і няма нічога ганебнага. Можа гэта норавы Віленскага базарчыку, ад якіх ня можа пазбавіцца т. Мотка ў часы сваёй гарачай працы. Шмат каму вядома, як трудна ўгадзіць іншай гаспадыні добрым кавалкам мяса, калі яно кепскае наогул. Тады, бязумоўна, і ў моцнага нервамі чалавека іншы раз можа вырвацца зьнянацку няпрыемнае слова.

Пакуль што аналь і ня было выпадкаў, каб у ЦРК было наогул кепскае мяса. Але вот адзін выпадак, які здарыўся з гр-кай Л., гаворыць ня толькі аб кепскіх словах, а зусім аб шкодных адносінах да пакупцоў як прыказчыка ларка № 10, так і загадчыка апошняга т. Цімашэнкі.

Справа ў наступным.

Гр-ка Л. атрымала кавалак сапсутага мяса. Як відаць, яна яго купляючы ня «лапала» і ня нюхала, баючыся «прыгожага» кампліменту дасьціпнага прыказчыка. Прышоўшы да дому гр. Л. заўважыла, што мяса аддае вельмі цяжкім пахам. Усякі пакупец у такім выпадку законна патрабуе замены лепшым або грошы назад, што мусіла зрабіць і гр. Л. Усякі разумны чалавек ня можа спрачацца ў гэткім выпадку.

Адпак, іначай разважае т. Мотка.

— Гэта, бачыце, чаркаскае мяса. Яно зусім не сьмярдзіць, а пахне буракамі, якімі кормяць дзесьці скаціну.

— Ваша папера сьмярдзіць,—настойліва даводзіць прыказчык, панюхаўшы мяса.

Але калі яго довады ня могуць пераканаць пацярпеўшую ў «бурачным» паху мяса, тады ён абурацца і знаходзіць, што у пакупніцы „вельмі далікатны нос", а з гэтай прычыны «ён яе будзе слухаць".

Што яму, калі мяса сапсутае?

«Раз пячатка з аднаго боку і з другога боку маецца па тушы, то»... ён мусіць прадаваць хоць і нягоднае.

Як-жа рэагуе на недапушчальнасьць такога паступку свайго падлеглага—загадчык ларка т. Цімашэнка? Вы думаеце, ён рашуча спыніць прыказчыка і вырашае належным чынам непаразуменьне.

Нічога падобнага! т. Цімашэнку, як больш жваваму чалавеку, лягчэй зацягнуць жанчыну Л. у міліцыю і абвінаваціць яе у антыкаапэрацыйнай агітацыі, г. зн. у контр-рэвалюцыі.

Якое супадзеньне: гнілое мяса—і контррэвалюцыя!? Але ў міліцыі іначай разважылі і накіравалі гр-ку Л. замест ДПУ ў мікра-біолёгічны дасьледчы інстытут санітарыі і гігіены.

Вось вынікі аналізу «бурачнага» паху мяса ларка № 10: **„мяса найўна гнілое і на продаж нягоднае".** Д—к.

Зноў чаргі—і гадзінныя прастоі.

Барысаў. Цудоўныя парадкі ў крамах Барысаўскага ЦРК. Раней, калі была ў Барысаве толькі адна булачная, дык прыходзілася за кілё хлеба ня менш гадзін 2—3 прастаяць у чарзе. Зараз адчынілі другую краму, але і гэта не дае магчымасьці зьнішчыць гадзінныя прастоі за хлебам.

Апрача таго, хлеб адпушчаюць дрэнны, нярэдка можна знайці ў хлебе якінебудзь дадатак.

Горш за ўсё гэта тое, што кіраўніцтва ЦРК вышэйшае адпускуе кепскую муку. **У краму № 19 прывезьлі муку напалову з пяском.** Рабочы павінен зубы ламаць, а есьці такі хлеб.

Трэба прыняць рашучыя меры, каб мука і хлеб адпускаліся ў першую чаргу пайшчыкам, бо ёсьць выпадкі, што няпайшчыкі па знаёмству з завамі атрымліваюць тавары ў першую чаргу.

ЦРК, калі гэта ў крамах будуць зьнішчаны чаргі і гадзінныя прастоі?

А. Жала.

Будуюць бяз фундаманту.

Для пабудовы Мухаўніцкай школы (Талочын, Аршаншчына) была выдадзена зусім старая цэгла, з якой прычыны фундамант і іншыя працы папсаваны.

І гэткія дэфэкты ў будаўніцтве ў нас ужо ня першы год. У нядаўна пабудаваным памяшканьні нардому патрэскаліся печы і іх зімою нельга было паліць.

Што-ж зрабіў камгас, каб не дапусьціць паўтарэньня гэтых памылак? Ён і далей выкідае грошы на вецер і купляе нягодны матар'ял. Рабочыя, працаваўшыя па пабудове Мухаўніцкае школы, мала ўвагі зьвярталі на тое, каб быў добры матар'ял і каб указаць на гэта камгасу, які зусім ня мае вопыту ў закупцы яго, а інтарэсу глядзець за гэтым у нас няма.

Да гэтага трэба дадаць, што матар'ял купляецца ў прыватных асоб, які заўсёды будзе кепскім.

Вельмі цікавы адзін факт. Пастаўшчык цэглы ў Мухаўніцкую школу даў рабочым «хабару», каб яны маўчалі аб нягоднасьці прывезенае ім цэглы.

Аб усіх гэтых агіднасьцях на будаўніцтве ня ведалі ні рабочы камітэт, ні партыйная ячэйка. У сучасны момант вядзецца аздараўляючая праца для зьнішчэньня недахопаў і выяўленьня вінаватых у кепскім закупленым матар'яле.

Хаім Зак.

ПРАВЯДЗЕНЬНЕ НАЦПАЛІТЫКІ У БССР.

З пасяджэньня нацкамісіі ЦВК БССР.

За больш актыўную беларусізацыю ў Гомельшчыне.

Па дакладу аб правядзеньні беларусізацыі ў Гомельшчыне нацкамісія ЦВК БССР адзначыла, што ў гэтай галіне па акрузе выканана значная праца. Прыняты крокі ўсімі савецкімі, прафэсыянальнымі і каапэрацыйнымі ўстановамі да пераводу сваіх апаратаў на беларускую мову. На беларускую мову пераведзена выкладаньне (у першых групах) у 354 вясковых школах; беларуская мова ўведзена, як прадмет, ва ўсіх іншых школах. Пераведзены на беларускую мову 32 хаты-чытальні і 99 лікпунктаў. Праз беларускія курсы прапушчана 20 працаўнікоў па ліквідацыі няпісьменнасьці, 20 загадчыкаў хат-чытальняў і 120 настаўнікаў.

З адміўных бакоў у галіне правядзеньня беларусізацыі ў акрузе нацкамісія адзначыла: паслабленьне за апошні час тэмпу правядзеньня растлумачальнай працы на вёсцы, недастатковую рашучасьць з боку некаторых кіраўнікоў установаў да пераводу свайго апарату на беларускую мову; не зьвяртаецца належнай увагі на растлумачальную працу па беларусізацыі школ, асабліва сярод працаўнікоў чыгункі; слаба беларусізаваны палітасьветныя установы; слаба распаўсюджваюцца сярод насельніцтва беларускія газэты.

Дзеля пасьпяховага выкананьня плану беларусізацыі ў Гомельшчыне, нацкамісія пастанавіла правесьці наступныя мерапрыёмствы:

Узмацніць агульны тэмп правядзеньня беларусізацыі.

Усім супрацоўнікам, асабліва адказным, якія ўжо больш-менш беларускую мову ведаюць, неабходна ўжываць яе ў штодзённай працы.

Паскорыць пераводу на беларускую мову газэты «Палесская Праўда», з разьлікам, каб да 1-га студзеня 1929 г. былі пераведзены поўнасьцю аддзелы: «Жыцьцё вёскі» і «На Савецкай Беларусі», а таксама часткова аддзел «Партбудаўніцтва», дабіваючыся павялічэньня карэспандэнтаў, якія пішуць на беларускай мове.

Прыняць захады да больш шырокага распаўсюджваньня беларускіх газэт і літаратуры.

Ужыць меры да ўзмацненьня тэмпу беларусізацыі ў саюзах працасьветы, савгандлькслужачых і саюзу с.-г. і лясных рабочых.

Узмацніць плянавасьць і сыстэмнасьць у правядзеньні беларусізацыі сярод рабочых, шырока правёўшы растлумачальную працу.

Даручыць Наркамасьветы паслаць у Гомельскую округу падрыхтаваных і палітычна вытрыманых настаўнікаў з ліку выпускнікоў Белпэдтэхнікуму і Пэдфаку.

Наркамасьветы таксама даручана арганізаваць выезд у Гомельшчыну 1-га Беларускага Дзяржаўнага Тэатру і іншых мастацкіх сіл.

Нацкамісія зварачвае ўвагу на неабходнасьць узмацненьня працы краязнаўчых таварыстваў, шляхам арганізацыі іх ва ўсіх райёнах і тэхнікумах; існуючыя таварыствы трэба папоўніць рабочым і сялянскім актывам.

Акруговай нацкамісіі даручаецца мець сталы нагляд за выкананьнем установамі каляндарных плянаў беларусізацыі.

Апроч гэтага, акруговай нацкамісіі даручана зьвярнуць больш увагі на правядзеньне беларусізацыі ў установах транспарту і на пераводу пазашкольнай працы на беларускую мову сярод беларусаў у вайсковых часьцях. Па лініі грамадзкай працы пастаноўлена навесьці рашучую барацьбу з пасобнымі выпадкамі праяўленьня шавінізму, асабліва расейскага, у адносінах да правядзеньня беларусізацыі.

Поруч з гэтым зварачваецца ўвага Гомельскай нацкамісіі адначасова з правядзеньнем беларусізацыі не паслабляць працы сярод іншых нацыянальнасьцяў (расейцаў, яўрэяў, палякаў і інш.).

Нацыянальная палітыка ў школах.

Па дакладу Наркамасьветы аб нацыянальнай палітыцы ў школах нацкамісія ЦВК БССР адзначыла досыць шпаркі рост 4-хгадовых школ на мовах усіх нацыянальнасьцяў і асабліва на мове польскай нацыянальнасьці. Сетка 7-мігодак асабліва пашыралася на мовах польскай і яўрэйскай. У сувязі з пераходам школ на родную мову выкладаньньня можна заўважыць палепшаньне якасьці працы ў школах.

Нацкамісія пастанавіла ў далейшым ужыць наступныя мерапрыёмствы для зьнішчэньня розных хібаў у галіне школьнага будаўніцтва розных нацыянальнасьцяў.

Наркамасьветы прапануецца павялічыць сродкі на забесьпячэньне 4-хгадовых школ падручнікамі; праводзіць адчыненьне інтэрнатаў і пры яўрэйскіх райённых 7-мігодках. АВК прапануецца зьвярнуць больш увагі на палепшаньне стану існуючых школьных будынкаў райённых школ нацменшасьцяў, асабліва яўрэйскіх школ у мястэчках. Поруч з гэтым Наркамасьветы прапануецца зьвярнуць большую ўвагу на забесьпячэньне школамі дзяцей сельска-гаспадарчых калектываў.

У пастаноўцы выхаваўчай справы ў школах прапануецца зьвярнуць яшчэ большую ўвагу на інтэрнацыянальнае выхаваньне дзяцей і на барацьбу з клерыкалізмам у яўрэйскіх і польскіх школах.

Хібы ў беларусізацыі.

САМАХВАЛАЎСКІ РВК „БЕЛАРУСІЗАВАЎСЯ".

Яшчэ многія беларусізаваліся «пратакольна». У ліку іх стаіць і Самахвалаўскі райённы выканаўчы камітэт.

Праглядаючы справаздачы Самахвалаўскага РВК аб яго ўласнай працы, якія былі зроблены ўжо даўно на папярэдніх пленумах Менскага акрвыканкому, ня трудна заўважыць, што гэты райвыканком беларусізаваўся на 101 проц.

Гэтак нам і здавалася. Што-ж тут дзіўнага? Самахвалавічы—беларускае мястэчка. Жывуць там, ма'быць, беларусы. Чаму-ж ім не беларусізавацца? Мы і паверылі. А аказалася вось што:

Разглядаючы пытаньне аб правядзеньні нейкай „гаспадарчай кампаніі", прэзыдыум Самахвалаўскага РВК у пратаколе № 59 піша:

«Заслухаў даклад аб... прэзыдыум РВК адзначае:

1. Вялікую актыўнасьць варожага элементу (БЫЛЫХ ЛЮДЗЕЙ—КУЛАЦТВА).

2. Адказ АДЗІНАК СЯБРОЎ сельсаветаў ПРЫНІМАЦЬ актыўны ўдзел у правядзеньні СТАЯЧЫХ задач.

3. Для пасьпяховасьці ВЫХАВАНЬНЯ самаабкладаньня і правядзеньня пазыкі і ЛІКВІДАЦЫІ КУЛАЦКАЙ АГІТАЦЫІ СУПРОЦЬ ПАКАЗАНЫХ МЕРАПРЫЁМСТВ...

Першатвор падпісаны:

З першатворам згодна».

Вось вам і беларусізацыя. Якімі вачыма, таварышы з райвыканкому, глядзяць на вас «былыя людзі», калі вы пачынаеце гаварыць ім аб «адзінках сяброў», аб розных там, выбачайце, «стаячых задачах», аб «ліквідацыі кулацкай агітацыі супроць паказаных мерапрыёмств», ды аб «выхаваньні самаабкладаньня»?

Глядзяць гэта яны на вас, ды здаецца ім у вачу, што не яны «былыя людзі», а што вы—«сучасныя людзі». І здаецца ім яшчэ, што не самаабкладаньне трэба выхоўваць, а вас, таварышы...

Мала выхоўваць, трэба вас і «самааблажыць» добра, тады толькі вы возьмецеся за беларусізацыю.

Самахвалаўскі РВК зразумеў беларусізацыю так, як зразумеў страхаваньне пасеваў ад неўраджаю.

Стараўся Дзяржстрах і Эканамічная Нарада, складалі праэкты для Самахвалаўскага РВК па страхаваньні пасеваў ад неўраджаю, а ён на пасяджэньні прэзыдыуму (пратакол № 58), адным росчаркам пяра напісаў:

«Увядзеньне страхаваньня пасеваў ад неўраджаю прэзыдыум лічыць немэтазгодным, а па гэтаму»...

Мне асабіста здаецца, што ўвядзеньне страхаваньня рэч вельмі «мэтазгодная», а вось вам, таварышы, у Самахвалаўскім райвыканкоме сядзець зусім «немэтазгодна». Трэба падшукаць для вас адпаведнае месца.

Улас.

КУЛЬГАВАЯ БЕЛАРУСІЗАЦЫЯ.

(Ліст з Магілеву).

У сакавіку і пачатку красавіка г. г. нацкамісія правяла абсьледваньне ўстаноў г. Магілеву, як ЦРК, статбюро, акрсельгассаюзу, Дзяржбанк і інш.

Гэта абсьледваньне мела на мэце выявіць практычныя вынікі ў справе беларусізацыі гэтых устаноў.

Ня гледзячы на тое, што ўсе гэтыя ўстановы пасылалі сваіх працаўнікоў на 2, 4 і 6-цімесячныя курсы, траділі грошы, вынікі атрымаліся кепскія. Пры ўстановах меліся яшчэ і гурткі па вывучэньні белмовы, але, з прычыны няўважлівых адносін з боку саміх працаўнікоў і адміністрацыі, яны распадаліся, праіснаваўшы 2-3 м-цы.

Дзяржбанк зусім ня ўжывае беларускай мовы. У час абсьледваньня, калі праглядаліся справы сэкратарыяту, знайшлі толькі... адну паперку, якая напісана на беларускай мове.

Праводзіць беларусізацыю, здаецца, ёсьць у нас вялікая магчымасьць, бо большая частка працаўнікоў—беларусы, аднак яны ў гутарцы зусім не карыстаюцца беларускай мовай.

Загадчык банку ніколі не напіша па-беларуску рэзалюцыі.

Што датычыцца **акрсельгассаюзу**, дык тут справа трошкі лепш. Пратаколы сходаў і пасяджэньняў, а таксама перапіска, за выключэньнем бухгальтэрыі, хоць кепска з боку правапісу, але ўсё-ж вядзецца па-беларуску.

ЦРК за 2 апошнія гады палепшыў нацыянальны склад апарату ў сэнсе большага прыстасаваньня яго да насельніцтва. Але для пераводу на беларускую мову—нічога ня зроблена.

Статбюро, якому ў штодзённай працы прыходзіцца сустракацца з сялянамі, у галіне беларусізацыі кульгае на абедзьве нагі.

У выніку праверкі камісія адзначыла, што ўсе пералічаныя ўстановы ня толькі не зьвярнулі належнай увагі на дырэктывы, ня склалі належных плянаў беларусізацыі, але нават не азнаёмілі супрацоўнікаў з гэтым пытаньнем.

Мясцкомы, за невялікім выключэньнем, ня прымалі ніякага ўдзелу па растлумачэньні дырэктыў сярод сяброў саюзу і нічым не дапамаглі ў справе беларусізацыі.

Нацкамісія кожнай установе дала ўказаньні аб тэрмінах канчатковага пераходу на беларускую мову.

Праз нейкі час камісія наважыла праверыць, як гэтыя ўказаньні будуць выконвацца ўстановамі.

А. Лясны.

У БАРАЦЬБЕ З ПЯСКОМ.

Атрымалі зямлю.

У 1924 годзе вёска Будзіна земляўпарадкавалася. Дзевяць двароў атрымалі не зямлю, а «пяшчаную гару».

— Як-жа назваць пасёлак?

— Зарэчча.

— Ну, хай Зарэчча.

Так арганізаваўся пасёлак Зарэчча, Заслаўскага сельсавету, Дрыбінскага райёну, на Аршаншчыне.

Не зямля, а пясок, жвір.

Апроч жыта ніхто нічога на ёй ня сеяў.

Гэткай зямлі дзесяцін пяцьдзесят і дзесяцін трыццаць лепшай якасьці.

Сумная будучыня віднелася ў далечы.

Як жыць?

— Што рабіць?

— Як жыць?

Вось два пытаньні, якія хвалявалі сялян.

— Сеяць зноў адно жыта на гэтых пясках?—Невялікая радасьць.

— Засеяць бульбу?

— Прападзе, загіне ў пяску.

— Угнаіць зямлю?

— Чым?

Ня жыцьцё, а пакута віднеецца ў будучыні.

Некаторыя слабейшыя казалі:

— Навошта было ісьці на пасёлак?

— Навошта было браць гэту пустэш?

— Нямала гора перанесьлі на карку, жывучы на вёсцы, дык яшчэ і тут захацелі.

Асмалоўскі паможа.

Уладзімер Храмянкоў надумаўся пазваць агранома.

— Я ведаю, Асмалоўскі паможа. Назавем яго, агледзіць нашу ральню, абмяркуе і паможа нам.

— Паможа, каб я жыў быў,—казаў ён.

— Ды што аграном зямлю ўгноіць?—пытаецца нехта.

— Угноіць, павер мне угноіць,—казаў Уладзімер.

Яго падтрымлівалі браты Зайцавы.

Ня раз абмяркоўвалі гэта пытаньне. Даходзіла да сваркі.

— Ну, пазавеце, паглядзім, як ён зямлю «ўгноіць»,—згадзіліся, урэшце, больш кансэрватыўныя.

Шматпольле.

Аглядзеўшы ўсю зямлю пасёлку Зарэчча райённы аграном Асмалоўскі параіў разьбіць ральню на шматпольле, з васьмімпольным севазваротам.

Згадзіліся.

— Так жыць, як жылі дзяды нельга, трэба які-небудзь паратунак знайсьці.

— Калі паратунак у шматпольлі, давайце пяройдзем на шматпольны севазварот.

З гэткімі думкамі зарэчанцы перайшлі на шматпольле.

Пасеў канюшыны дасьць мажлівасьць трымаць больш жывёлы, жывёлы больш—ральню лепш угноіш, што, бязумоўна, павялічыць ураджай.

Засявайце лубіні

Дужа цяжка ўводзіць шматпольны севазварот на пясках.

Гэткую зямлю трэба перш добра ўгнаіць, а потым перавесьці яе на шматпольны севазварот.

— Гною... гною няма.

— Але гной магчыма зямяніць зялёным угнаеньнем.

Лепшай расьлінай для гэтага, бязумоўна, зьяўляецца лубін.

Так казаў Асмалоўскі.

Крэдытным таварыствам было адпушчана зарэчанцам насеньне лубіну.

Засеялі.

Урадзіў вялікі, вялікі, нібыта лес, лубін.

Засеялі жыта па ім.

А вясною глядзяць вынікі: жыта, быццам, на гнаі.

З таго часу зарэчанцы кожны год засяваюць дзесяціны 20 лубінам.

Няма саломы, дык лес ёсьць.

Не хапіла ў зарэчанцаў саломы.

Земляўпарадкаваньне з перабудовай зьлі ўсю салому.

Адзін селянін надумаўся паехаць у лес набраць лісьця, шыгальля, моху для подсьцілу жывёле.

А за ім другія.

Беднасьць усяму навуча.

У леташнім годзе кожны селянін з Зарэчча вазіў подсьціл з лесу.

Гледзячы на зарэчанцаў, сяляне з вёскі Будзіна паехалі за лісьцем у лес.

У Зарэччы сапраўдны рэжым эканоміі: усякая магчымасьць выкарыстоўваецца дзеля ўзьняцьця агульнай эканомікі гаспадаркі.

Цёплыя пуні.

У зарэчанцаў на зіму заўсёды ўцяпляюцца пуні.

Кароўкі сялянскія ня будуць болей мёрзнуць, ня будуць дрыжаць ад лютага сіверу.

Звычайна зарэчан[illegible] на балькі, на жэрд[illegible]ніку і інш.

Вось і ўцеплена пуня.

А каб у пуні [illegible] сьвеж[illegible] рэзаюцца маленькія вакенцы, р[illegible]ца самаадзельныя рамы, якія застаўляюцца кавалкамі шкла.

У большасьці гаспадароў маюцца дацкія кармушкі.

У выніку ўсяго гэтага—меншая трата корму, павялічэньне ўдою.

Буракі—на малако.

У леташнім годзе зарэчанцы пачалі сеяць буракі, турнэпс, бручку для корму жывёле.

Хоць зямля пяшчаная, але ўгноеная—спрыяе добраму разьвіцьцю кораньплодаў.

Калі гэта культура апраўдае сябе—зарэчанцы думаюць пашырыць яе.

У кожнага гаспадара ёсьць невялікі кавалак добраякаснай ральлі, дзе засяваюцца кораньплоды.

У далейшым, з палепшаньнем ральлі, зарэчанцы мяркуюць пашырыць гэту культуру, як неабходны прыдатак да жывёлаводчага ўхілу, узятага пасёлкам Зарэчча.

За тэхнічныя культуры.

Зарэчанцы даўно марылі аб пашырэньні тэхнічных культур.

Лён—самая прыбытковая расьліна, але ня маючая належнага пашырэньня на Беларусі. Пры гэткім вяжэньні гаспадаркі, пры «гарбаценькай» трохполцы—немагчымы росквіт лёну.

Лён—расьліна шматпольная.

Зарэчанцы засявалі лён па цаліне і па бульбяніку. Але ў далейшым мяркуюць засяваць лён толькі па канюшынішчы.

Канюшына, лён і бульба—тры «ліхія дружбакі» выведуць зарэчанцаў на новы, прамяністы і шчасьлівы шлях.

Газэты, часопісі.

Зарэчанцы імкнуцца ня толькі па[illegible]ць сваю гаспадарчую моц,—не, [illegible] наладзіць сваё [illegible] Будзіна былі двухкурсы па сельскай гаспа[illegible]

Зарэчанцы рэгулярна іх наведвалі, уважліва слухалі аграномаў і іншых спэцыялістаў па сельскай гаспадарцы.

Выпісваюць газэты, часопісі.

Заўсёды можна ўбачыць «Крестьянскую Газету», „Беларускую Вёску", адзін экзэмпляр «Савецкай Беларусі», «Камуністычны Шлях» (акр. газэта), «Сам сабе аграном» і інш.

Доўгімі зімовымі вечарамі зьбіраюцца ў якую-небудзь хату, дзе гутараць, спрачаюцца, чытаюць, абмяркоўваючы кожнае пытаньне, закранутае газэтай.

Паменшыце падатак.

— Усё добра, усё ідзе да лепшага, але падатак трэба паменшыць,—кажуць зарэчанцы.

— Чаму?—пытаюся.

— А вось усе іншыя пасёлкі плацяць па 30-цірублёвай стаўцы з дзесяціны, таксама як і мы, ня гледзячы на тое, што ў іх зямля лепшай якасьці.

— У нас хоць-бы пяцёрку скінулі з дзесяціны.

І праўда—зямля на ўсіх пасёлках в. Будзіна лепшая за зарэчанскую, але плоцяць усе роўна.

Райвыканком павінен выслаць камісію (заява зарэчанцамі пададзена) і аглядзець іх зямлю.

Калектыўна лепей.

— Усё ідзе да лепшага.

—Мацнеем з кожным годам, але калектыўна лепей... Лепей калектыўна.

Гэткія гутаркі ўсё больш і больш чуюцца сярод зарэчанцаў.

На прыкладзе калектыву «Расцвет» Расьнянскага райёну, што знаходзіцца ў кілёмэтры ад пасёлку, — зарэчанцы ўпэўніліся ў карысьці калектыўнай формы землякарыстаньня.

Зараз зарэчанцы мяркуюць набыць у першую чаргу малатарню.

Гэта калектыўная малатарня аб'ядае зарэчанцаў, паможа калектывізацыі.

Зараз ужо ёсьць калектыўныя спрунжыновыя бароны.

Так жыве пасёлак Зарэчча новым, не падобным да старога, жыцьцём.

Рублёў Цім.

У САВЕЦЕ НАР. КАМІСАРАЎ БССР

Пасяджэньне 30-га мая г. г.

На гэтым пасяджэньні пад старшынствам т. Галадзеда разам з іншымі былі разгледжаны наступныя пытаньні.

Быў заслухан даклад Старшыні Менскага Гарадзкога Савету т. Яцкевіча аб гаспадарчай дзейнасьці Гарадзкога савету. Для апрацоўкі рэзалюцыі па заслуханаму дакладу складзена камісія.

Быў заслухан таксама даклад Народнага Камісара Фінансаў т. Мікуліча і садаклад Дзяржаўнай Плянавай Камісіі аб кантрольных лічбах дзяржаўнага бюджэту БССР на 28-29 г. На наступным пасяджэньні СНК будуць заслуханы спрэчкі па дакладу і будзе прынята пастанова СНК.

На гэтым пасяджэньні СНК пастанавіў утварыць у складзе Дзяржаўнай Плянавай Камісіі пры СНК каапэрацыйную сэкцыю для распрацоўкі і разгляду плянава-гаспадарчых пытаньняў, якія датычацца каапэрацыі. Дзяржаўнай Плянавай Камісіі і акруговым выканаўчым камітэтам даручана ўстанавіць парадак распрацоўкі і разгляду плянава-гаспадарчых пытаньняў адносна ўсіх відаў каапэрацыі ў акругах. НК РСІ даручана ўстанавіць разам з Дзяржпланам штаты каапэрацыйнай сэкцыі.

АБ ЗАМАЦАВАНЬНІ СЕТКІ КАРЭСПАНДЭНТАЎ ЦСУ.

Для павялічэньня паўнаты статыстычнага матар'ялу па сельскай гаспадарцы і для павялічэньня кваліфікацыі карэспандэнцкай сеткі, Савет Народных Камісараў даручыў ЦСУ павялічыць існуючую сетку дабравольных карэспандэнтаў з такім разьлікам, каб 1 карэспандэнт прыходзіўся на 200 гаспадарак, размеркаваць сетку так, каб яна была роўнамерна размеркавана па рэспубліцы, падзяліць сетку на спэцыяльных карэспандэнтаў, якія вядуць сталыя нагляданьні за кан'юнктурай і дынамікай сельскай гаспадаркі, і дыкладных карэспандэнтаў, якія даюць зьвесткі час-ад-часу і скарыстоўваюцца для пасобных масавых заданьняў ЦСУ. Нанова павінен быць перагледжаны сацыяльны склад сеткі з тым, каб яна мела ў сваім складз

У Эканамічнай Нарадзе пры СНК БССР.

АБ ФОНДЗЕ ГРАМАДЗКАГА ХАРЧАВАНЬНЯ.

У мэтах палепшаньня справы народнага харчаваньня Эканамічная Нарада прыняты праэкты палажэньня аб фондзе народнага харчаваньня. Гэты фонд складаецца з рэшты сум былога таварыства «Белнарпіт», узносаў цэрабкопаў і гарадзкіх спажывецкіх таварыстваў, якія мелі прыбытак, адлічэньняў з фонду палепшаньня быту рабочых і служачых і бяспроцантнай пазыкі з мясцовых бюджэтаў. Гэты фонд прызначаецца выключна на разьвіцьцё грамадзкага харчаваньня цэрабкопамі і гарадзкімі спажывецкімі таварыствамі, а іменна: на механізацыю работы сталовак, на набываньне абсталяваньня, а таксама на іншыя патрэбы народнага харчаваньня.

Першапачатковы фонд грамадзкага харчаваньня ўстанаўляецца ў разьмеры 100 тыс. руб. і складаецца з наступных паступленьняў: астачы сум б. таварыства «Белнарпіт»—32500 р., узносаў ЦРК і гарадзкіх спажывецкіх таварыстваў, якія мелі прыбытак у 1926-27 г., у суме 15 тыс. руб., адлічэньняў з фонду палепшаньня быту рабочых і служачых у разьмеры 26,500 тыс. руб. і бяспроцантнай пазыкі з мясцовага бюджэту—26 т. р.

АБ ПАБУДОВЕ МЯСНОГА КАМБІНАТУ Ў Г. ВОРШЫ.

Для ўзмацненьня разьвіцьця сьвінаводзтва БССР, а таксама ў мэтах канцэнтрацыі буйнай пераапрацоўкі мяса, Эканамічная Нарада прызнала мэтазгодным пабудаваць у Воршы мясны камбінат, агульным коштам каля 1.400 тыс. руб. Гэты камбінат будзе складацца з бэконнай фабрыкі, жывёлабойні, халадзільніку, а таксама з кансэрваўнай фабрыкі і альбумінавага заводу. Паводле праграмы мяркуецца цераапрацоўваць штогод на гэтым камбінаце 75 тыс. штук сьвіней, 25 тыс. штук рагатай жывёлы і 25 тыс. штук дробнай жывёлы, прычым пры канчатковым разгортваньні работы камбінату з 75 тыс. сьвіней будзе забіта каля 20 проц. садных сьвіней.

Эканамічная Нарада даручыла НК Земляробства і Белдзяржгандлю з прыцягненьнем Аршанскага і іншых сумежных акруговых выканаўчых камітэтаў вызначыць мерапрыёмствы, неабходныя для атрыманьня адпаведнай колькасьці бэконнай (сьвінной) сырызны для камбінату (сыстэма адкорму, арганізацыя рассаднікаў) і вывучыць пэрспэктывы ўжываньня мяса рагатай жывёлы ў райёне Воршы і магчымасьці вывазу яго за межы. Эканамічная Нарада таксама даручыла Менскаму акруговаму выканаўчаму камітэту разам з Белдзяржгандлем распрацаваць пытаньне аб мэтазгоднасьці пабудовы другога бэконнага заводу ў Менскай акрузе.

РАЗЬМЕРКАВАНЬНЕ ФОНДАЎ НА ФІНАНСАВАНЬНЕ ГАЛІН НАРОДНАЙ ГАСПАДАРКІ ПА ДЗЯРЖАЎНАМУ БЮДЖЭТУ.

Эканамічная Нарада пасьля канчатковага зацьверджаньня дзяржаўнага бюджэту БССР устанавіла наступныя разьмеркаваньні фінансаваньня па дзяржаўнаму бюджэту асобных галін народнай гаспадаркі: каапэрацыі—700 тыс. р., зіх 330 тыс. р. сельска-гаспадарчай, 170 тыс. руб. саматужна-прамысловай, 150 тыс. р. спажывецкай (у тым ліку 100 т. р. на мэханізаванае хлебапячэньне) і 50 т. руб.—жылішчнай. На фінансаваньне сельскай гаспадаркі адпушчаецца 3602 т. р. у тым ліку на крэдытаваньне беднаты 470 т. р., на крэдытаваньне калектыўных гаспадарак 410 т. р., на ўтварэньне насеннага фонду 200 т. р., на фінансаваньне перасяленьня 600 т. р., на фінансаваньне савецкіх гаспадарак 500 т. р., у асноўныя капіталы Белсельбанку 1.172 т. р. і г. д.

АБ ФОНДАХ ДОЎГАТЭРМІНОВАГА КРЭДЫТАВАНЬНЯ КААПЭРАЦЫІ.

У мэтах задавальненьня патрэб каапэрацыі, Эканамічная Нарада пастанавіла ўтварыць пры Беларускім аддзяленьні каапэрацыйнага банку фонды доўгатэрміновага крэдытаваньня каапэрацыі. З гэтых фондаў павінны выдавацца доўгатэрміновыя пазыкі каапэрацыйным арганізацыям на капітальныя затраты, на павялічэньне зваротных сродкаў і на ўтварэньне або павялічэньне асноўных і спэцыяльных капіталаў.

Фонды гэтыя павінны падзяляцца на агульны, з якога выдаюцца пазыкі ўсім сыстэмам каапэрацыі, і спэцыяльны—для выдачы пазык каапэрацыйным арганізацыям данае сыстэмы каапэрацыі. Аддзелу доўгатэрміновага крэдытаваньня даецца права кантролю над выдаткаваньнем і скарыстаньнем сродкаў з гэтага фонду.

ЗАКОНЫ І ЗАГАДЫ УРАДУ БССР.

ПАСТАНОВА Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту і Савету Народных Камісараў БССР

пра зьмену ўвагі да артыкулу 82 і артыкулаў 189, 243, 244 і 311 Грамадзянскага Працэсуальнага Кодэксу БССР.

На падставе пастановы III сэсіі ЦВК БССР IУ скліканьня за 26 ліпеня 1923 году «Аб парадку ўнясеньня зьмен у кодэксы, зацьверджаныя ЦВК Беларусі» (З. З. БССР 1923 г., № 13—14, арт. 115) і пастановы ЦВК і СНК СССР за 22 лютага 1928 году «Пра падсуднасьць грамадзянскіх спраў крэдытных устаноў і аб правах гэтых устаноў па спагнаньнях з сваіх пазычальнікаў» (С. З. СССР 1928 г., № 14, арт. 115) Цэнтральны Выканаўчы Камітэт і Савет Народных Камісараў БССР пастанаўляюць зрабіць у Грамадзянскім Працэсуальным Кодэксе БССР наступныя зьмены:

1. Увагу да артыкулу 82 запісаць так: «Увага: Іскі, якія падаюцца да дзяржаўных устаноў і да дзяржаўных прадпрыёмстваў, не забясьпечаюцца, апроч выпадкаў падачы да іх іскаў, вынікаючых з банкаўскіх апэрацый, крэдытнымі ўстановамі альбо крэдытна-каапэрацыйнымі арганізацыямі і іншых выпадкаў, прадугледжаных спэцыяльнымі законамі».

2. Артыкул 189 запісаць так:

«189. Неадкладнае выкананьне рашэньняў судоў дзяржаўных устаноў і прадпрыёмстваў, якія знаходзяцца на дзяржаўным альбо мясцовым бюджэце і на гаспадарчым разрахунку, не дазваляецца, апроч рашэньняў па ісках аб заработнай плаце і аб прыняцьці назад на пасаду, па ісках на падставе апрацэставаных вэксаляў, па ісках крэдытных устаноў і крэдытна-каапэрацыйных арганізацый, вынікаючых з банкаўскіх апэрацый, а таксама іншых выпадкаў, устаноўленых спэцыяльнымі законамі».

3. Пункт „і" артыкулу 243 запісаць так: «і) па патрабаваньнях крэдытных устаноў на падставе дакумэнтаў, з якіх відаць пратэрмінованьне плацяжу па крэдытных апэрацыях».

4. Пункт „а" артыкулу 244 запісаць так: «а) пры патрабаваньнях да дзяржаўных устаноў альбо да дзяржаўных прадпрыёмстваў, апроч патрабаваньняў крэдытных устаноў, вынікаючых з банкавых апэрацый, патрабаваньняў крэдытна-каапэрацыйных арганізацый, а таксама выпадкаў, калі патрабаваньне да дзяржаўнага прадпрыёмства грунтуецца на апрацэставаным вэксалі".

Увагу да артыкулу 244 скасаваць.

5. Артыкул 311 запісаць так:

„311. Калі сум, атрыманых судовым выканаўцам, ня будзе хапаць для задавальненьня ўсіх спагнаньняў з даўжніка, то гэтыя сумы разьмяркоўваюцца наступным парадкам. Перш за ўсё задавальваюцца палкам патрабаваньні, пералічаныя ў артыкуле 103 Грамадзянскага Кодэксу, і прэтэнзіі заставатрымальнікаў у парадку, вызначаным памянёным артыкулам Грамадзянскага Кодэксу; пасьля гэтага задавальваюцца прэтэнзіі дзяржаўных устаноў і прадпрыёмстваў, крэдытных устаноў з удзелам дзяржаўнага альбо каапэрацыйнага капіталу, устаноў сельска-гаспадарчага крэдыту ўсіх ступеняў, каапэрацыйных арганізацый усіх відаў і ступеняў, акцыйных (паявых) таварыстваў з удзелам толькі дзяржаўнага і капэрацыйнага капіталу, а таксама акцыйнага таварыства „Хлебапрадукт", якія не падпадаюць пад сілу артыкулу 103 Грамадзянскага Кодэксу; астача сум разьмяркоўваецца прапарцыянальна прэтэнзіям іншых крэдыторaў.

Разрахунак сум, якія належаць кожнаму спагнальніку, складаецца судовым выканаўцам па працягу трох дзён ад дня атрыманьня грошай".

Увагу да артыкулу 311 пакінуць у старой рэдакцыі.

Старшыня Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР А. Чарвякоў.
Старшыня Савету Народных Камісараў БССР М. Галадзед.
Сакратар Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР А. Хацкевіч.
17 мая, 1928 г.
г. Менск.

ПАСТАНОВА Савету Народных Камісараў БССР

пра падатковыя льготы таварыству дапамогі разьвіцьцю аўтамабілізму і палепшаньню дарог у БССР «Аўтадору».

Савет Народных Камісараў БССР пастанаўляе звольніць ад надбаўкі да дзяржаўнага прамысловага падатку і ад ўсіх мясцовых падаткаў таварыства дапамогі разьвіцьцю аўтамабілізму і палепшаньню дарог у БССР „Аўтадор", усе прадпрыёмствы (майстэрні, гаражы, выдавецтвы і інш.), якія належаць яму і яго мясцовым арганізацыям і арандуюцца імі, а таксама памяшканьні, аўтамабілі ўсіх відаў, матацыклы і вэлясыпэды, якія належаць «Аўтадору» і яго мясцовым арганізацыям, калі яны карыстаюцца гэтымі прадпрыёмствамі і маемасьцю беспасрэдна, бяз здачы ў арэнду.

Нам. Старшыні Савету Народных Камісараў БССР М. Карклін.
Нам. Кіраўніка Спраў Савету Народных Камісараў і Эканамічнае Нарады БССР Н. Угаров.
14 мая, 1928 г.
г. Менск.

ПОСТАНОВЛЕНИЕ Центрального Исполнительного Комитета и Совета Народных Комиссаров БССР

об изменении примечания к статье 82 и статей 189, 243, 244 и 311 Гражданского Процессуального Кодекса БССР.

На основании постановления III сессии ЦИК БССР 4 созыва от 26 июля 1923 года «О порядке внесения изменений в кодексы, утвержденные ЦИК Белоруссии» (С.З. БССР 1923 г., № 13-14, ст. 115) и постановления ЦИК и СНК СССР от 22 февраля 1928 года «О подсудности гражданских дел кредитных учреждений и о правах этих учреждений по взысканиям с их должников» (С. З. СССР 1928 г., № 14, ст. 115) Центральный Исполнительный Комитет и Совет Народных Комиссаров БССР постанавляют внести в Гражданский Процессуальный Кодекс БССР следующие изменения:

1. Примечание к ст. 82 изложить так: „Примечание.—Иски, предъявляемые к государственным учреждениям и к государственным предприятиям, не обеспечиваются, кроме случаев предъявления к ним исков, возникающих с банковских операций кредитными учреждениями или кредитно-кооперативными организациями и других случаев, предусмотренных специальными законами".

2. Статью 189 изложить так: „189. Немедленное исполнение решений против государственных учреждений и предприятий, находящихся на государственном или местном бюджете и на хозяйственном, расчете не допускается, кроме решений по искам о заработной плате и о восстановлении в должности, по искам на основании опротестованных векселей, по искам кредитных учреждений и кредитно-кооперативных организаций, возникающих с банковских операций, а также других случаев, установленных специальными законами».

3. Пункт „и" статьи 243 изложить так: «и) по требованиям кредитных учреждений на основании документов, устанавливающих просрочку платежа по кредитным операциям».

4. Пункт «а» статьи 244 изложить так: «а) при требованиях к государственным учреждениям или к государственным предприятиям, кроме требований кредитных учреждений, вытекающих из банковских операций, требований кредитно-кооперативных организаций, а также случаев, когда требование к государственному предприятию основано на опротестованном векселе».

Примечание к статье 244 исключить.

5. Статью 311 изложить так: „Если сумм, полученных судебным исполнителем, будет недостаточно для удовлетворения всех взысканий с должника, то эти суммы распределяются в следующем порядке. Прежде всего удовлетворяются полностью требования, перечисленные в статье 103 Гражданского Кодекса, и претензии залогодержателей в порядке, определенном упомянутой статьей Гражданского Кодекса; после того удовлетворяются претензии государственных учреждений и предприятий, кредитных учреждений с участием государственного или кооперативного капитала, учреждений сельско-хозяйственного кредита всех ступеней, кооперативных организаций всех видов и ступеней, акционерных (паевых) обществ с исключительным участием государственного и кооперативного капитала, а также акционерного общества „Хлебопродукт", не подпадающие под действие статьи 103 Гражданского Кодекса; остаток сумм распределяется пропорционально претензиям остальных кредиторов.

Расчет сумм, причитающихся каждому взыскателю, составляется судебным исполнителем в течение трех дней со дня получения денег".

Примечание к статье 311 оставить в прежней редакции.

Председатель Центрального Исполнительного Комитета БССР А. Червяков.
Председатель Совета Народных Комиссаров БССР Н. Голодед.
Секретарь Центрального Исполнительного Комитета БССР А. Хацкевич.
17 мая 1928 г.
г. Минск.

ПОСТАНОВЛЕНИЕ Совета Народных Комиссаров БССР

о налоговых льготах обществу содействия развитию автомобилизма и улучшению дорог в БССР «Автодору».

Совет Народных Комиссаров БССР постановляет освободить от надбавки к государственному промысловому налогу и от всех местных налогов общество содействия развитию автомобилизма и улучшению дорог в БССР «Автодор», все принадлежащие ему и его местным организациям и арендуемые ими предприятия (мастерские, гаражи, издательства и т. п.), а также принадлежащие «Автодору» и его местным организациям помещения, автомобили всех видов, мотоциклеты и велосипеды, если они пользуются этими предприятиями и имуществом непосредственно, без сдачи в аренду.

Зам. Председателя Совета Народных Комиссаров БССР М. Карклин.
За Управляющего Делами Совета Народных Комиссаров и Экономического Совещания БССР Н. Угаров.
14 мая, 1928 г.
г. Минск.

ПАСТАНОВА Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту і Савету Народных Камісараў БССР

пра зьмену пункту «г» артыкулу 70 і пра дапаўненьне пунктам «в» артыкулу 73 палажэньня аб судабудаўніцтве БССР.

На падставе пастановы III сэсіі ЦВК БССР IУ скліканьня за 26 ліпеня 1923 г. «Аб парадку ўнясеньня зьмен у кодэксы, зацьверджаныя ЦВК Беларусі» (З. З. БССР 1923 г., № 13-14, арт. 115) Цэнтральны Выканаўчы Камітэт і Савет Народных Камісараў БССР пастанаўляюць:

1. Запісаць п. «г» арт. 70 Палажэньня аб судабудаўніцтве БССР (З. З. БССР 1925 г., № 49, арт. 382) у наступнай рэдакцыі:

„г) Удзел у судзе па ўсіх крымінальных справах і па тых грамадзянскіх і зямельных справах, якія датычаць інтарэсаў дзяржавы альбо працоўных».

2. Дадаць да артыкулу 73 Палажэньня аб судабудаўніцтве наступны пункт „в":

«в) Выкананьне абавязкаў, усклаўзеных на пракуратуру Палажэньнем аб Асобнай Калегіі Вышэйшага Кантролю на Земельных Справах БССР».

Старшыня Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР А. Чарвякоў.
Старшыня Савету Народных Камісараў БССР М. Галадзед.
Сакратар Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР А. Хацкевіч.
17 мая 1928 году.
г. Менск.

ПОСТАНОВЛЕНИЕ Центрального Исполнительного Комитета и Совета Народных Комиссаров БССР

об изменении пункта „г" ст. 70 и о дополнении пунктом «в» статьи 73 положения о судоустройстве БССР.

На основании постановления III сессии ЦИК БССР IУ созыва от 26 июля 1923 г. «О порядке внесения изменений в кодексы, утвержденные ЦИК Белоруссии» (С. У. БССР 1923 г., № 13-14, ст. 115) Центральный Исполнительный Комитет и Совет Народных Комиссаров БССР постановляют:

1. Изложить пункт «г» ст. 70 Положения о судоустройстве БССР (С. З. БССР 1925 г., № 49, ст. 382) в следующей редакции:

«г] участие в суде по всем уголовным делам и по тем гражданским в земельным делам, которые касаются интересов государства или трудящихся».

2. Дополнить статью 73 Положения о судоустройстве следующим пунктом „в":

«в) Выполнение обязанностей, возложенных на прокуратуру Положением об Особой Коллегии Высшего Контроля по Земельным Делам БССР».

Председатель ЦИК БССР А. Черяков.
Председатель СНК БССР Н. Голодед.
Секретарь ЦИК БССР А. Хацкевич.
гор. Минск. 17 мая, 1928 г.

ХРОНІКА.

РАСПАЧАЛІСЯ РАБОТЫ ПА КАНАЛІЗАЦЫІ.

Распачаліся работы па правядзеньню каналізацыі ў Менску.

Зараз работа адбываецца на Рэвалюцыйнай вуліцы, дзе капаюцца канавы для ўкладкі труб. Гэтымі днямі распачнецца праца па пракладцы калектара на Гандлёвай вуліцы. Пакуль што на работах па каналізацыі штодзень занята 20-25 рабочых.

З наступнага тыдню работы паступова пачнуць разгортвацца, на іх будзе занята да 200-300 рабочых. У бліжэйшым часе на рагу Сьлясарнай і Пуліхаўскай вуліц пачнецца пабудоўка насоснай станцыі. Правядзеньне каналізацыі ўсімі неабходнымі будаўнічымі матар'яламі забясьпечана больш-менш здавальняюча. Горш справа з лесаматар'яламі. Як гэта ня дзіўна, але правядзеньне каналізацыі адчувае недахоп 2-хцалёвых дошчак і замест 7500 патрэбных дошчак ёсьць усяго толькі 300, і Лесбел з водпускам дошчак цягне валакіту.

Дасьледаваньне лясной гаспадаркі.

Лясная гаспадарка адыгрывае значную ролю ў нашым бюджэце, і таму зусім зразумела тая вялікая ўвага, якая аддаецца дасьледаваньню лясной справы. Для дасьледаваньня лясной гаспадаркі ёсьць: цэнтральная лясная дасьледчая станцыя, станцыя апрабаваньня лясных насеньняў, Горацкі лясны вопытны гадавальнік, Горацкае вопытнае лясьніцтва і 3 лясныя вопытныя вучасткі—Горацкі (Аршанскай акр.), Велянціцкі (Менскай акр.) і Жорнаўскі (Бабруйскай акр.).

Цэнтральная лясная дасьледчая станцыя складаецца з 5-ці аддзелаў: 1—лесазнаўства, догляду і рубак,—2 лясных культур і лесамэліярацыі, 3—таксацыйна-лесаўпараджаваўчага, 4—лесаэканамічнага і 5—леса-тэхналёгічнага.

Пры Велянціцкім лясным вопытным вучастку закладзены 5 пробных плошчаў па вывучэньні тэхнікі падсечкі хвоі і вывучэньня ўплыву падсочкі хвоі на прырост насажджэньняў і мэханічныя ўласьцівасьці драўніны. Тут-жа распачаты досьледы па падсечцы елі і праводзяцца досьледы па вывучэньні хваёвых карчоў, якімі карыстаюцца саматужныя смалярні.

Па мэханічнай лясной тэхналёгіі вялася новая вялікая праца па дасьледаваньні тэхнічных уласьцівасьцяў драўніны елі, клёну востраліснага, асіны і бярозы.

На станцыі апрабаваньня лясных насеньняў за мінулы год апрабавана ў кантрольных мэтах 137 узораў лясных насеньняў. Летась праведзена значная праца па зьбіраньні матар'ялаў і апрацоўцы яго для складаньня асартыментных табліц для лясоў Беларусі.

У галіне падрыхтоўкі маладых навуковых працаўнікоў праца вялася з 5-цю асьпірантамі. Дзеля падрыхтоўкі асьпірантаў у галіне мэханічнай лясной тэхналёгіі і ў галіне лясной энтомолёгіі два асьпіранты камандураваны на 2 гады ў Ленінград: адзін для заняткаў пры лесамэханічным аддзяленьні тэхналёгічнага факультэту лясного інстытуту, а другі—для заняткаў па барацьбе з шкодзікамі лесу пры спэцыяльных энтомолёгічных курсах і пры катэдры лясной зоолёгіі лясного інстытуту.

ЭКСПОРТ РЫБЫ ЗА МЕЖЫ.

Водлуг меркаваньняў Наркамзему, сёлета мае быць экспартавана з БССР на замежныя рынкі на 150 тыс. руб. сьвежай рыбы. Экспорт пачнецца ў канцы верасьня.

У „МАЛАДНЯКУ".

Вечар «Маладняка» ў Віцебску.

3 чэрвеня ў Віцебску, у залі Палацу Працы адбудзецца вялікі літаратурны вечар „Маладняка".

У Віцебск выяжджаюць А. Вечар, А. Салагуб, Бандарына і Барашка.

Пасьля літаратурнага выступленьня адбудзецца канцэрт артысткі М. Шэкун-Калямійченко.

Дыспут аб нова-буржуазнай літаратуры.

У хуткім часе Менская філія „Маладняка" наладжвае дыспут на тэму: «Нова-буржуазныя плыні ў сучаснай беларускай літаратуры".

Што паслана на расьсьледаваньне.

Л-ні І. А. «Безгаспадарчасьць у камуне «Луч социализма»—Самахвалаўніцкаму РВК. Пастаронькі. „У калектыве „Вязьда"—Слуцкаму РВК. Вуха «Утойваньне аб'ектаў ападаткаваньня»—Плешчаніцкаму РВК. «Страты газэт»—Менскаму п.-т. аддзяленьню. Мартынаў. «Т-ва падвяло»—Гарадоцкаму РВК. Селькор А. М. «Ведь кажется хватает бедняков, союзных—не то, что кулаку»—Менскаму акр. інспэктару лясоў.

Справачны аддзел.

КАТЫРОЎКА ПАЗЫК.

(НА 1-УІ 1928 г.).

Абл. 1 дзярж. паз.—прад. 4—56, куп. 4—54.

Абл. 2 дзярж. паз.—прад. 5—05,5, куп. 5—03,5.

Абл. 2 сял. паз.—куп. 5.

Абл. 3 сял. паз.—прад. 5—02, куп. 5—00.

Абл. 10 пр. паз. 27 г.—прад. 25—46, куп. 25—36.

Абл. дзярж паз. 1926 г.—прад. 121—50, куп. 119—50.

Абл. 12 проц. дзярж. паз.—прад. 100,5 куп. 100.

Абл. 6-проц. паз. індустр.—прад. 24—50, куп. 24—40.

Да адказнасьці за перавышэньне цэн.

Менскі Гарсавет 26 мая правёў абсьледаваньне прыватных мясных крам і хлебапякарняў. У абсьледаваньні прынялі ўдзел 26 членаў Гарсавету і дэлегатаў, якімі абгледжана 20 мясных крам і 15 хлебапякарняў.

За перавышэньне ўстаноўленых цэн будзе наладжан штраф праз мясную канвэнцыю на аднаго ўласьніка мясной крамы, а супроць 4 уласьнікаў хлебапякарняў будзе ўзбуджана судовая справа.

Завод для вырабу ядлоўцавага алею.

Нар. Кам. Гандлю пастанавіў сёлета пабудаваць вопытны завод для вырабу ядлоўцавага алею. Пабудова заводу будзе каштаваць 10.000 руб. Запрапанована Белдзяржгандлю абраць месца для пабудовы гэтага заводу і наладзіць збор ядлоўцавых ягад. Па вылічэньнях, завод у працягу першага году дасьць 8.000 руб. чыстага прыбытку.

Сьпісана 3.700 руб. запазычанасьці.

У выкананьне маніфэсту ўраду, прэзыдыум Менскага АВК пастанавіў сьпісаць з насяленьня округі 3700 р., выдадзеных раней у сувязі са стыхійнымі няшчасьцямі.

Лік укладчыкаў расьце.

Па Менскай акрузе за тыдзень ашчаднасьці лік укладчыкаў узрос на 1051 чал., якімі ўнесена новых укладаў да 40000 руб. Кампанія па прыцягненьню большай колькасьці працоўных у касы ашчаднасьці ня спыняецца.

Менскі дзень.

4 цыстэрны падсоснечнага алею ў бліжэйшыя дні атрымае Белкаапсаюз. Алей будзе разьмяркован па крамах рабочай каапэрацыі.

На 20.000 руб. мэблі ўзяўся даставіць Цэнтральнаму Дому Селяніна Лесбел. Мэбля будзе гатова да адчыненьня Дому Селяніна.

Новую п'есу для сялянскага тэатру напісаў У. Галубок («Белы вянок»). П'еса ўжо здадзена для друкаваньня Белдзяржвыдавецтву.

Краязнаўчая вучнёўская канфэрэнцыя ў Менску адбылася 19 мая. На канфэрэнцыі заслуханы справаздачы аб краязнаўчай працы школ і дадзены заданьні вучням па краязнаўству на летні час.

2300 тон суперфасфату для БССР дадаткова адпускае Нар. Кам. Гандлю СССР. Такім чынам, патрэба БССР да весьненьняй насаўной кампаніі у суперфасфаце будзе здаволена поўнасьцю.

Акруговы крэдытны саюз с.-г. крэдытных т-ваў прызнаў неабходным арганізаваць у Менску акруговы выканаўчы камітэт. У склад заюзу ўвойдзе 36 с.-г. і крэдытных т-ваў.

40.000 руб. на закупку абсталяваньня для Беларускага Дзярж. Універсытэту адпусьціў Нар. Кам. Асьветы. На гэтыя сродкі будзе закуплена навуковае замежнае абсталяваньне для катэдраў фізыкі і хіміі.

Абсьледаваньне пасеваў.

Нар. Кам. Земляробства сёлета будзе праводзіць абсьледаваньне пасеваў жыта, аўса, ячменю і бульбы для вынёсьленьня чыстасортнасьці пасеўнага матар'ялу.

Абсьледаваньне будзе праведзена ва ўсіх савецкіх гаспадарках Белсельтрэсту і ў некаторых калектыўных і сялянскіх гаспадарках.

Усяго мяркуецца правесьці абсьледаваньне на плошчы у 23.000 гэктараў.

Будзе перападрыхтавана 2000 каапэратараў.

Белкаапсаюз сёлета праводзіць шырокую перападрыхтоўку нізавых працаўнікоў спажывецкай каапэрацыі. Курсы для перападрыхтоўкі будуць арганізаваны пры ўсіх райсаюзах.

На курсы будуць накіраваны члены рэвізійных камісій і праўленьняў, прыказчыкі і рахункаводы,

Заняткі на курсах пачнуцца з 15-га чэрвеня.

Усяго праз курсы будзе прапушчана звыш 2.000 нізавых працаўнікоў спажывецкай каапэрацыі.

У выкананьне разьвёрстні ЦК УсеКП(б) пачаўся адбор кандыдатаў у ліку 5 чалавек ад арганізацый КП(б)Б для пасылкі на прыёмныя іспыты перад новым (1928-29] навучальным годам у Інстытут Усходазнаўства імя Н. Н. Нарыманава.

Інстытут мае свае мэтай падрыхтоўку кваліфікаваных усходазнаўцаў для работ у галінах дыпляматычнай і эканамічнай, а таксама ў галіне навуковага дасьледаваньня Усходу (перакладчыкі, эканамісты, навуковыя працаўнікі і г. д.).

АПА ЦК КП(б)Б даручыла АПА акругкомаў КП(б)Б выслухаць адпаведных кандыдатаў на прыёмныя конкурсныя іспыты, куды (у акругкомы КП(б)Б) жадаючыя таварышы і павінны зараз-жа падаць заявы і наогул зварочвацца за ўсімі даведкамі. Да іспытаў будуць дапушчаны т. т., здавальняючыя правілам прыёму і праграме (якія маюцца ў акругкомах КП(б)Б), пасьля зацьверджаньня іх кандыдатур ЦК КП(б)Б.

СХОД ЭСКАДРОНУ ЛЁГКАЙ КАВАЛЕРЫІ.

У суботу, 2-га чэрвеня, а 6-й гадзіне ўвечары ў памяшканьні рэдакцыі газэты «Чырвоная Зьмена» адбудзецца першы арганізацыйны сход атраду лёгкай кавалерыі.

На сход запрашаюцца таксама камсамольцы, якія працуюць у сэкцыях РСІ і пры Менскай АКК КП(б)Б.

Запісь у атрад працягваецца да 2 чэрвеня. Запісвацца можна штодзённа ў рэдакцыі „Чырвонай Зьмены".

РЭДАКЦЫЯ ГАЗЭТЫ „ЧЫРВОНАЯ ЗЬМЕНА".

Суд.

Жахлівае забойства.

Сямейныя абставіны, у якіх прыходзіўся жыць Аксіньні Кутковіч, былі вядомы ціжкія: муж яе, Базыль Кутковіч, ня тое стара маланек—34 гадоў—увесь час п'янстваваў, аддаючы на гэта апошнюю капейку... А напіўшыся, біў жонку, ганяўся за дзецьмі, крыжаў і замахваў у хаце ўсё, што попадала пад яго руку. Мала гэтага, вясною мінулага году ён сякераю засекаў сьмерць роднага брата свае жонкі Ільлі Бондарава, стаўшы на толькі прапойцам, але і забойцаю.

31-га жніўня Базыль напіўся ізноў і пачаў ганяцца за жонкаю з мэтаю бойні. Аксіньня ўцякла ў поле. Базыль вярнуўся ў хату, узамаў рамы ў вокнах, набіў гаўбіцы, а затым п'яны заваліўся спаць на канапе.

Вярнуўшыся, Аксіньня пабегла да сястры Бондаравай. Якраз ехаў з поля сам астатняе, 12-цігадовы хлопец Алесь, які з 12-ці год ужо вымяніў у працы забітага Базылём бацьку. Пачуўшы ад свае цёткі Аксіньні аб новых зьдзеках Базыля Кутковіча, гэта вясковае дзіцё схапіла сякеру і пабегла к Базылю... Аксіньня гэтаму не запярэчыла, быццам маўклівa спачуваючы замеру свайго пляменьніка. Два разы Алесь рубануў соннага Базыля па шыі... Той і не ўварухнуўся, бо галава амаль зусім не адляцела ад тулава. Аксіньня-ж ва пяць крокаў стаяла і спакойна глядзела на гэтую помсту...

Справа аб Алесю Бондараве была выдзелена і накіравана дзеля разгляду ў суд для малалетніх; Аксіньня-ж Кутковіч была асуджана Магілёўскім акруговым судом на 16—142 арт. К. К. на 8 гадоў зьняволеньня з суровым адмежаваньнем. Па амністыі гэтая кара ёй была скарочана напалову і ў мох 28 арт. К. К. канчаткова зьнижана да аднаго году і тысячы месяцаў бяз суровай ізаляцыі, бо суд прыняў на увагу выключныя абставіны справы, цяжкія ўмовы сямейнага жыцьця і маласьвядомасьць Аксіньні Кутковіч.

Вярхоўны суд па Крымінальна-Касацыйнай Калегіі ў судовым пасяджэньні 24-га красавіка г. г. пры разглядзе касацыйнае скаргі асуджанай Кутковіч знайшоў: што, як відаць з прыгавору, забіты Кутковіч Базыль сыстэматычна п'янстваваў і біў сваю жонку; што самае забойства здарылася пасьля таго, як ён набіў вокны, дзьверы і напаў на жонку з мэтай задушыць яе; што пры такіх абставінах дзеяньне асуджанай трэба разглядаць як наўмыснае забойства, учыненае пад уплывам моцнага душэўнага хваляваньня, выклікаванага супроцьзаконным гвалтам з боку пакрыўдзенага,—значыцца па арт. 144 КК, а не па арт. 142 КК, і што гэтае парушэньне хоць і папягнула за сабой вынясеньне апраўдальнай меры сацыяльнай абароны, але ўсё-ж можа быць выпраўдана ў парадку арт. 420 КПК, паколькі сьледзтва на гэтай справе праведзена з выстарчальнай паўнатой; што па вышэйскладзенай падставе касацыйная скарга асуджанай заслугоўвае ўвагі; што пры разглядзе справы ў парадку рэвізійным выяўлена, што асуджаная прымала непасрэдны ўдзел у забойстве, аб чым ява сама і паказала ў стадыі дазнаньня, дзеля чаго няма патрэбы кваліфікаваць яе дзеяньне пра арт. 16 КК, а тэму адзначыў: прыгавар па гэтай справе пакінуць у моцы, дзеяньне Кутковіч Аксіньні кваліфікаваць па арт. 144 і лічыць яе падвергнутай позбаўленьню волі на адзін год і ў сілу амністыі ЦВК СССР ад 2-га лістапада 1927 году ад адбыцьця гэтай меры сацыяльнай абароны звольніць.

У прыватным азначэньні па гэтай справе Вярхоўны Суд паказаў акруговаму суду, што перш-на-перш трэба прызначыць меру сацыяльнай абароны шляхам дапасаваньня і артыкулу 28 КК, а потым ужо дапасоўваць амністыю, а не наадварот.

Шуляк.

АПАВЯШЧЭНЬНІ.

ГАБІНЭТ ПАЛІТАСЬВЕТПРАЦЫ.

— Даводзіцца да ведама ўсіх, хто жадае падрыхтоўвацца для паступленьня ў школы рабочай моладзі і ў школы ўзвышанага тыпу, што пры габінэце (Ракаўская, 2) з 28 мая гэтага году адчыняцца па пандзелках, сэрадах і пятніцах з 6 да 8 гадзін вечара кансультацыя для падрыхтоўкі ў вызначаныя школы.

МЕНСКАЕ АКР. Т-ВА КРАЯЗНАЎСТВА.

— 5-га чэрвеня ў 5 гадзін у канц. т-ва (Ракаўская, 2) адбудзецца пасяджэньне культурна-гістарычнае сэкцыі. На парадку дня: аб летній працы—дакл. тав. Даўгіла.

Запрашаюцца т. т.: Сьцяпуржынскі, Брацкі, Аўчук, Хануціна, Спасскі (3-я школа).

— 6-га чэрвеня ў 5 гадзін пасяджэньне прырода-геаграфічнае сэкцыі.

Запрашаюцца т. т. Жураўскі, Рабцевіч, Глаз, Валасевіч, Кастроў.

На пасяджэньне сэкцыі запрашаюцца і ўсе жадаючыя працаваць на краязнаўству.

Адказны рэдактар М. КУДЗЕЛЬКА

КІНО-ТЭАТР «КУЛЬТУРА». З аўторка, 29 мая—грандыёзнае адчыненьне тэатру „МЮЗІК-ХОЛЛ". У праграме—лепшыя расейскія і замежныя атракцыёны. Падрабязнасьці ў афішах.

КІНО „ЧЫРВОНАЯ ЗОРКА". Толькі 3 дні 1, 2 і 3 чэрвеня—замежны мастацкі фільм „ДАЧКА ДВУХ БАЦЬКОЎ". Кіно-раман у 7 частках. Звыш праграмы—спатканьне М. Горкага ў Негарэлым і ў Менску.

КІНО «ПРАЛЕТАРЫ». „СТЭНЛЕЙ У НЕТРАХ АФРЫКІ". 2 серыі за адзін сэанс. На 1-шы сэанс—усе білеты па 25 кап. Пачатак роўна ў 6 гадз. 30 хв.

КІНО «ІНТЭРНАЦЫЯНАЛ». З прычыны вялікага посьпеху ішчэ 3 дні—1, 2 і 3 чэрвеня—грандыёзная праграма: 1. „КНЯЖНА МЭРЫ"—у 8-х частках. 2. „БЭЛА"—у 7-х частках. Толькі 2 сэансы. Пачатак і сэансу а 7 гадз., 2—а 10 гадз.

НА ЧЭРВЕНЬ СЬПЯШАЙЦЕСЯ ПАДПІСАЦЦА НА ЧЭРВЕНЬ на самую папулярную распаўсюджаную беларускую ГАЗЭТУ „САВЕЦКАЯ БЕЛАРУСЬ" Орган Ц. В. К. Б. С. С. Р. ЧАТЫРЫ РАЗЫ Ў МЕСЯЦ РАЗАМ З ГАЗЭТАЙ ПАДПІСЧЫКАМ РАССЫЛАЮЦЦА БЯСПЛАТНА ДАДАТКІ.

ПАДПІСНАЯ ПЛАТА:

На 1 мес